

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2120395

EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE VYBRANÉHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU

2010

Bc. Katarína Tóthová

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE VYBRANÉHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	3.3.16 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra ekonomiky
Školiteľ:	Ing. Daniela Hupková, PhD.

Nitra 2010

Bc. Katarína Tóthová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Bc. Katarína Tóthová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Ekonomické zhodnotenie vybraného poľnohospodárskeho subjektu“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry a súčasne nadväzujem na bakalársku prácu.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 10. apríla 2010

Bc. Katarína Tóthová

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Daniele Hupkovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovávaní mojej diplomovej práce.

ABSTRAKT

Cieľom našej diplomovej práce bolo zhodnotiť finančno-ekonomickú analýzu vybraného podnikateľského subjektu. Analýza bola realizovaná na výsledky podnikateľskej činnosti PD Lefantovce za obdobie troch rokov. Sledované obdobie predstavovali roky 2006 - 2008. Táto diplomová práca je hlavne zameraná na analýzu ex post a na analýzu ex ante. Informácie potrebné pre vypracovanie finančno-ekonomickej analýzy sme čerpali z interných zdrojov podniku a to prostredníctvom výkazov- súvaha a výkaz ziskov a strát. Analýzou majetkovej štruktúry sme zistili, že v sledovanom období na celkovom majetku mal najväčší podiel neobežný majetok. Najväčší podiel na nákladoch 43-58% mala výrobná spotreba, čo aj zodpovedá charakteru poľnohospodárskeho podniku. Celková likvidita sa za sledované obdobie pohybovala v rozpätí od 6,14 do 8,56. Vypočítané hodnoty G – indexu sú v intervale $-0,6 < G < 1,8$, preto môžeme konštatovať, že analyzovaný podnik je v sledovanom období priemerný.

Kľúčové slová: podnik, finančná analýza, súvaha, náklady, pomerové ukazovatele.

ZUSAMMENFASSUNG

Das Ziel unserer Diplomarbeit war es die finanz-ökonomische Analyse eines selbst ausgesuchten Betriebes auszuwerten. Die Analyse wurde auf den Ergebnissen PD Lefantovce in der Zeitperiode von drei Jahren aufgestellt. Die beobachtete Zeitperiode ist in den Jahren 2006 - 2008 dargestellt. Diese Diplomarbeit ist hauptsächlich auf die Ex post Analyse und auf die Ex ante gerichtet. Die Finanzanalyse „ex ante“ dient Untersuchung der zukünftigen Finanzgesundheit vom Betrieb. Die Informationen für die finanz-ökonomische Analyse wurden aus den internen Quellen des Unternehmens durch den Jahresausweis, Bilanz und der Gewinn- und Verlustrechnung gefordert. Die Analyse der Kapitalstruktur hat festgestellt, dass während des Zeitraums der Bilanzsumme hatte den größten Anteil der langfristigen Vermögenswerte. Der größte Anteil an den Kosten hatte 43-58% von der produktiven Konsumtion, die entspricht auch über die Art des Landwirtschaftsbetriebs. Die Gesamtliquidität betrug für den Zeitraum zwischen 6,14 und 8,56. Die berechneten Werte von G - der Index im Bereich sind von $-0,6 < G < 1,8$, daher können wir schließen, dass das analysierte Unternehmen ist in dem Zeitraum durchschnittlich.

Schlüsselwörter: das Unternehmen, die Finanzanalyse, die Bilanz, die Kosten, die Verhältniskennzahlen

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 PREHĽAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY	9
2. CIEĽ PRÁCE.....	25
3 METODIKA PRÁCE.....	26
3.1 HODNOTENIE MAJETKOVEJ A KAPITÁLOVEJ ŠTRUKTÚRY PODNIKU..	26
3.2 HODNOTENIE NÁKLADOV, VÝNOSOV A VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA	27
3.3 ANALÝZA PEŇAŽNÝCH TOKOV	28
3.4 FINANČNÁ ANALÝZA "EX POST"	29
3.4.1 Hodnotenie ukazovateľov likvidity	29
3.4.2 Hodnotenie ukazovateľov rentability	30
3.4.3 Hodnotenie ukazovateľov aktivity	32
3.4.4 Hodnotenie ukazovateľov zadĺženosti.....	32
3.5 FINANČNÁ ANALÝZA „EX ANTE“	33
3.5.1 Altmanov model	34
3.5.2 Index bonity	34
3.5.3 CH – index	35
3.5.4 G – index.....	35
4 VÝSLEDKY PRÁCE.....	36
4.1 CHARAKTERISTIKA PODNIKU.....	36
4.1.1 Vývoj spoločnosti.....	37
4.1.2 SWOT analýza podniku.....	37
4.1.3. Organizačná a riadiaca štruktúra	39
4.2 CHARAKTERISTIKA VÝROBNÝCH ODVETVÍ.....	40
4.2.1 Rastlinná výroba.....	40
4.2.2 Živočíšna výroba	41
4.3 ANALÝZA KAPITÁLOVEJ A MAJETKOVEJ ŠTRUKTÚRY PODNIKU	41
4.3.1 Analýza vývoja a štruktúry aktív.....	41
4.3.2 Analýza vývoja a štruktúry pasív	43
4.3.3 Posúdenie financovania obežného majetku	44
4.4 ANALÝZA NÁKLADOV, VÝNOSOV A VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA.....	45
4.4.1 Analýza nákladov	45
4.4.2 Analýza výnosov.....	46
4.4.3 Analýza výsledku hospodárenia.....	47
4.5 ANALÝZA PEŇAŽNÝCH TOKOV – CASH FLOW	48
4.6 ANALÝZA UKAZOVATEĽOV EX POST.....	50
4.6.1 Ukazovatele likvidity	50
4.6.2 Ukazovatele aktivity	51
4.6.3 Ukazovatele zadĺženosti.....	52
4.6.4 Ukazovatele rentability	54
4.7 ANALÝZA EX ANTE	55
4.7.1 Altmanov model	55
4.7.2 Index bonity.....	56
4.7.3 CH – index.....	57
4.7.4 G – index.....	57
5 ZÁVER A NÁVRHY NA VYUŽITIE POZNATKOV	58
6 POUŽITÁ LITERATÚRA	61
7 PRÍLOHY	63

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

CF	cash flow
CFFČ	cash flow z finančnej činnosti
CFHČ	cash flow z hospodárskej činnosti
CFIČ	cash flow z investičnej činnosti
ČPK	čistý pracovný kapitál
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DK	dlhodobý kapitál
EÚ	Európska únia
ha	hektár
HD	hovädzí dobytok
JRD	Jednotné roľnícke družstvo
KCK	krátkodobý cudzí kapitál
kg	kilogram
ks	kus
ND	nekrytý dlh
NM	neobežný majetok
OM	obežný majetok
PD	Poľnohospodárske družstvo
RV	rastlinná výroba
Sk	Slovenská koruna
SNP	Slovenské národné povstanie
tis.	tisíc
TS	technické služby
TTP	trvalé trávne porasty
VH	výsledok hospodárenia
ŽV	živočíšna výroba

ÚVOD

Poľnohospodárstvo je špecifickým výrobným odvetvím národného hospodárstva. Špecifiká tohto výrobného procesu sa prejavujú najmä v jeho biologickom charaktere, ktorý podlieha výraznej rizikovosti v dôsledku klimatických vplyvov. Pre poľnohospodársky výrobný proces je charakteristický aj dlhodobý výrobný cyklus spôsobujúci pomalší obrat finančných zdrojov a ich dlhodobú viazanosť. Hlavnou úlohou tohto rezortu je zabezpečenie potravinovej bezpečnosti štátu. Rezort zároveň vytvára pre určitú časť obyvateľstva pracovné príležitosti a plní tak významnú celospoločenskú funkciu.

Úspešnosť každého podniku je podmienená jeho schopnosťou hospodárne využívať svoje disponibilné zdroje a zároveň sa adaptovať na zmeny, ktoré prináša ekonomické prostredie. Preto si trhová ekonomika v oblasti riadenia vyžaduje aktívny a tvorivý prístup v manažérskom myslení a konaní.

V hospodárstve Slovenskej republiky došlo v posledných rokoch k výrazným ekonomicko-hospodárskym zmenám. Otvorenie slovenského podnikateľského priestoru a jeho postupné včlenenie do európskeho obchodného priestoru, ktoré vyvrcholilo vstupom SR do Európskej únie v roku 2004, prinieslo so sebou mnoho nových legislatívnych zmien a úloh.

Príležitostí so vstupu do EÚ súvisia s využívaním slobody pohybu v rámci EÚ, prepojením s nadnárodným kapitálom a v čerpaní prostriedkov vo forme priamych platieb a z podporných a štrukturálnych fondov EÚ smerujúcich do rozvoja poľnohospodárskej výroby, ochrany životného prostredia a vidieka. Tieto príležitosti sú však reálne iba pre tých farmárov, ktorí o ich existencii vedia a sú pripravení ich využívať.

K tomu, aby podniky efektívne fungovali, je potrebná nová podnikateľská orientácia, aktívny podnikateľský štýl prístupu vo výrobe, spojený s tvorivým manažérskym vedením. Často sa úspech spája so šancami, ale aj možnými rizikami, ktoré je potrebné predvídať a v čo najväčšej miere eliminovať. Postavenie na trhu závisí od objektívnej analýzy, hodnotenia vlastných možností a výsledkov, výsledkov a možností konkurencie a na tom základe prijímaných opatrení. Preto sa stretávame s podnikovými analýzami na rôznych úrovniach podniku. Tieto poskytujú pohľad na hospodárenie podniku a slúžia pre potreby nielen vedenia ale i ostatných subjektov, ktoré prichádzajú do kontaktu s podnikom.

Finančné riadenie podniku neznamena len určovanie cieľov podniku a voľbu optimálnych prostriedkov k ich dosiahnutiu, ale zahŕňa tiež kontrolu splnenia cieľov, rozbor finančnej situácie a doporučenie vhodných riešení - finančnú analýzu činnosti podniku. Finančná analýza už nie je len pasívnym nástrojom hodnotenia minulého stavu, ale stáva sa východiskom pre prijímanie závažných rozhodnutí ovplyvňujúcich činnosť celého podniku.

Pre potreby finančného riadenia podniku sa využíva finančná analýza, pričom jej obsah a časovú líniu si určuje samotný podnik. Táto analýza v skutočnosti slúži nielen na odhalenie silných a slabých stránok podniku, ale tiež napomáha k hľadaniu riešení a možností na elimináciu podnikových nedostatkov. Výsledky finančnej analýzy, t.j. primerané spracovanie dosiahnutej úrovne finančných ukazovateľov za určité obdobie, slúžia aj na predvídanie budúcnosti podniku.

Finančná analýza nám dáva dôležité informácie, ktoré vypovedajú o rezervách podniku, čiže v podmienkach trhového mechanizmu rozhodujú o životaschopnosti alebo zániku podniku. Bez finančnej analýzy hospodárenia podniku je takmer nemožné plánovanie, lebo medzi týmito dvoma činnosťami existuje spätná väzba, ktorá je východiskom a zároveň konečným momentom riadenia.

Údaje získané finančnou analýzou môžu neskôr podniku slúžiť ako východiskové pri zostavovaní podnikateľských plánov. Treba dosiahnuť, aby vykonávané analýzy nezohrávali len formálnu úlohu, ale aby slúžili ako podkladový materiál pre budúce zvyšovanie efektívnosti výroby, a tým zabezpečovali zvyšovanie blahobytu a to nielen danému podniku, ale ako aj celému okolitému prostrediu, tak aj celému národnému hospodárstvu.

1 PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

Vypracovanie diplomovej práce vychádza zo štúdií uznávaných domácich aj zahraničných autorov, ktorí sa zaoberali problematikou finančno-ekonomickej analýzy.

Pred samotnou charakteristikou pojmu analýza, je potrebné definovať, čo je to podnik a aké sú informačne zdroje, ktoré poskytujú údaje k čo najpresnejšej analýze.

Bielik, P. (2006) definuje podnik ako ekonomickú a organizačnú formu usporiadania výroby, obchodu a služieb, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti.

Za základné poslanie podniku označuje **Gozora, V. (2005)** uspokojovanie potrieb spoločnosti a dosahovanie zisku pre vlastný organizačno-technický, ekonomický a sociálny rozvoj. Podmienkou trhovej existencie podniku je dobrá finančná situácia spojená s dlhodobou ziskovosťou. Pri dlhodobej ziskovosti je podnik schopný trvalo plniť svoje záväzky, reprodukovať majetok a rozširovať výrobu. Požiadavky dlhodobej ziskovosti predpokladá uskutočňovať celý rad čiastkových cieľov, ktoré napomáhajú splneniu hlavného strategického cieľa podniku. Na to, aby podnik dosahoval v konkurenčnom prostredí dlhodobo dostatočne veľký zisk, musí vyrábať a predávať kvalitné výrobky a poskytovať dokonalé služby.

Ďalej charakterizuje podnik ako formu podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jednej výrobnno-organizačnej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty a cieľom produkovať úžitkové hodnoty pre potreby trhu a pre vlastné uspokojenie potrieb.

Každý fungujúci podnik plní počas svojej existencie niekoľko funkcií:

- Podnikateľská funkcia – základom tejto funkcie je sústavné a cieľavedomé využívanie podnikového kapitálu a tvorivého potenciálu na maximalizáciu zisku pri predchádzajúcom uspokojení potrieb zákazníkov.
- Ekonomická funkcia – zahrňuje finančnú, zásobovacia a odbytovú funkciu.
- Biologicko-ekologická funkcia – jej úlohou je zabezpečovať tvorbu a ochranu životného prostredia, výrobu kvalitných potravín a ekologických výrobkov spotrebného priemyslu.

- Výrobná funkcia – prostredníctvom nej sa zabezpečuje hlavná náplň činnosti podniku.
- Organizačná funkcia – funkcia vyjadruje relatívne stálu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu maximálneho stupňa organizačného usporiadania subjektu.
- Technická funkcia – patrí do nej zabezpečenie výroby pracovnými silami a hmotným majetkom.
- Vývojová funkcia – vývojová funkcia sa orientuje na modernizáciu výrobnú a materiálno-technickú základne.
- Sociálna funkcia – jej poslaním je zabezpečiť sociálnu efektívnosť výroby, zabezpečiť zamestnanosť pracovníkov.
- Samosprávna funkcia – jej poslaním je prostredníctvom samosprávnych orgánov zabezpečiť auto reguláciu podniku.

Mižičková, L. (2007) uvádza, podnikom podľa obchodného zákonníka je súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi čiže všetko čo sa využíva v podnikateľskej činnosti. Podnikom teda sú aj zamestnanci, obchodné meno, povesť podniku a postavenie na trhu, know-how. Všetko spolu vyjadruje hodnotu podniku.

Kupkovič, M. (2003) charakterizuje podstatu podnikania týmito všeobecnými znakmi:

- kombinácia výrobných faktorov – je takým všeobecným znakom, ktorý hovorí o tom, že len taká jednotka je podnikom, v ktorom sa účelne kombinujú faktory vzhľadom k požadovanému výstupu podniku.
- princíp hospodárnosti (ekonomický princíp) – vyjadruje snahu podnikateľa konať čo najhospodárnejšie, a to buď:
 - maximalizáciou výstupu
 - minimalizáciou vstupu
 - optimalizáciou vzťahu medzi vstupmi a výstupmi
- princíp finančnej rovnováhy – prejavuje sa v schopnosti podniku plniť svoje platobné povinnosti.

Paška, E. (2004) uvádza, že podnikateľské jednotky, v ktorých sa uskutočňuje výroba sú charakterizované vlastnosťami:

- sú relatívne uzatvoreným systémom v danom spoločenskom prostredí
- hlavnou funkciou je výroba
- sú účelne organizovanou sústavou výrobných prvkov nevyhnutných pre plnenie výrobných funkcií

Gurčík, E. (2004) uvádza, že **náklady** sú finančné prostriedky vynaložené na zabezpečenie konkrétnych výrobkov, prác a služieb ako výsledkov (výstupov) výrobného, resp. obchodného procesu. Náklady sú teda spotrebované výrobné faktory, ocenené v peňažných jednotkách.

V ekonomickej teórii, ale aj v podnikateľskej praxi diferencujeme náklady podľa rôznych hľadísk. Základným hľadiskom je členenie nákladov podľa druhov. Podľa tohto hľadiska ich delíme do nasledujúcich skupín:

- **náklady na hospodársku činnosť** – spotreba materiálu, energie, služby, opravy, udržiavanie, osobné náklady (mzdové náklady, sociálne poistenie, sociálne náklady), dane a poplatky, odpisy, tvorba rezerv na hospodársku činnosť, náklady budúcich období, tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť, ostatné náklady na hospodársku činnosť,
- **finančné náklady** – predané cenné papiere a podiely, náklady na krátkodobý finančný majetok, nákladové úroky, kurzové straty, tvorba rezerv a opravných položiek na finančnú činnosť,
- **mimoriadne náklady.**

Bielik, P. (2006) konštatuje, že výnosy podniku sú peňažnou čiastkou, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade.

Baran, D. (2002) charakterizuje zisk v najširšom význame ako rozdiel medzi tržbami a nákladmi. Tvorí ho tá časť výnosov, ktorá prevyšuje nákladmi ohodnotenú spotrebu zdrojov. Je základným cieľom každého podnikateľa.

Vanko, J. (2005) píše, že cieľom každého podnikateľského subjektu je pri svojej činnosti dosiahnuť zisk. Začiatkom, ale i koncom tejto činnosti je stav peňažných

prostriedkov. Peniaze v priebehu reprodukčného procesu menia svoju formu tak, že na konci reprodukčného procesu pri dobrom hospodárení by sa stav peňazí mal zvýšiť oproti stavu peňazí na začiatku obdobia. Ak je tento prírastok peňazí len výsledkom podnikateľskej činnosti a pritom došlo aj k rovnosti nákladov s výdajmi a výnosov s príjmami, potom prírastok peňazí môžeme považovať za kladný **výsledok hospodárenia podniku**. Podobne to platí aj pri úbytku peňazí. Podnik však získava v priebehu svojej činnosti aj cudzie peniaze a naopak, sám poskytuje svoje peniaze, ktoré nemajú charakter úhrad výnosov, resp. úhrad nákladov a potom prírastok, resp. úbytok peňažných prostriedkov v príslušnom období už nemôžeme stotožniť len s kladným, resp. záporným výsledkom hospodárenia podniku.

Gurčík, L. (2004) konštatuje, že komplexná analýza podniku sa zameriava na riešenie všetkých základných vzťahov a závislostí daného organizačného celku. Jej zmyslom je preskúmať všetky hlavné stránky činností v ich vzájomných súvislostiach a odкрыť pôsobenie tých faktorov, ktoré pozitívne, či negatívne ovplyvnili vývoj hospodársko-ekonomického stavu podniku.

Komplexná analýza sa podľa toho, čo je predmetom jej skúmania (obsahom) člení na nasledujúce analýzy:

- analýza finančného stavu podniku
- ekonomická analýza podniku
- analýza organizačnej, riadiacej a sociálno-personálnej činnosti podniku
- analýza výroby
- analýza marketingovej činnosti podniku a jeho postavenia na trhu
- analýza slabých a silných stránok, ako aj príležitostí a existujúcich (možných) rizík podniku – SWOT analýza.

Jednou z najdôležitejších súčastí finančného riadenia podniku podľa **Bielika, P. (2001)** je finančná analýza, ktorá umožňuje podnikovému manažmentu získať spätnú väzbu medzi predpokladanými efektmi riadiacich zásahov a realitou.

Cieľom finančnej analýzy je:

- uskutočniť prostredníctvom špeciálnych metodických postupov diagnózu finančného hospodárenia

- odhalenie „úzkych miest“, „porúch“ v ekonomickom správaní sa podnikateľského subjektu v čase, keď je ešte možné adekvátnymi opatreniami zvrátiť nepriaznivý stav a iniciovať pozitívne rozvojové tendencie
- komplexne komparovať všetky najdôležitejšie zložky, ktoré sú určujúce pre zdravý vývoj finančnej situácie podniku predovšetkým:
 - likviditu podniku
 - ziskovosť podniku
 - zhodnotenie kapitálových zdrojov a tendencií ich vývoja a pod.

Je zrejmé, že žiadny povrchný rozbor nemôže poskytnúť náležitý obraz o stave finančnej situácie v podniku. Rovnako je zrejmé, že finančnú analýzu môže uskutočniť len náležite pripravený odborník – finančný analytik, ovládajúci kvalitatívne aspekty a charakteristiky rôznych zložiek tohto mimoriadne zložitého procesu.

Podľa **Gurčíka, Ľ. (2004)** - by sme finančnú analýzu mohli definovať ako rozbor údajov, ktorých prvotným a hlavným zdrojom je finančné účtovníctvo. Finančná analýza poskytuje syntetický obraz o finančnej výkonnosti podniku. Jej podstata v užšom poňatí spočíva v hodnotení stavu a vývoja finančnej situácie podniku na základe rozboru účtovných výkazov. Jej úlohou je objasniť, či „dešifrovať“ číselné údaje získané z účtovnej závierky a pre rôznych záujemcov tak poskytnúť základnú charakteristiku efektívnosti finančného hospodárenia podniku, t.j. určiť, či je podnik spravovaný podľa zásad zdravého a racionálneho podnikania. Finančná analýza je súčasťou komplexného rozboru podnikateľského subjektu.

Finančná analýza je rozbor účtovných údajov zameraný na poznanie finančnej situácie podniku a činitele, ktoré ju ovplyvňujú. Má analytický, ale aj hodnotiaci charakter. Umožňuje odhaliť silné a slabé stránky podniku, ktoré determinujú jeho finančný stav. Stáva sa tak veľmi užitočným a účinným diagnostickým prostriedkom umožňujúcim posudzovať finančné zdravie podniku. Progresívny prístup finančného manažmentu nevyžaduje len analyzovať, no tiež aj predvídať finančnú situáciu podniku.

Hovoríme o : - finančnej analýze „ex post“
 - finančnej analýze „ex ante“

Grunwald, R. (2001) konštatuje, že finančná analýza je rozborom stavu a vývoja financií podniku podľa údajov z účtovných výkazov, slúži predovšetkým pre posudzovanie finančnej dôveryhodnosti a spoľahlivosti podniku. Finančná dôveryhodnosť vyjadruje

pravdepodobnosť, že externí užívatelia analýzy neberú na seba neprimerané riziko finančnej straty, a že v budúcnosti môžu očakávať zodpovedné výnosy. Analýza zdrojov financovania a ich použitia zisťuje, či jednotlivé použitia sú financované prijateľnými zdrojmi napríklad či je v súlade so zlatým bilančným pravidlom.

Finančná analýza (rozbor) a kontrola sú podľa **Košča, T. (2004)** jedným zo základných postupov a spôsobov posudzovania finančno-hospodárskych javov a s nimi súvisiacich väzieb, ktoré neustále prebiehajú v kontrolovanom objekte (podniku, inštitúcii) a ktoré súvisia s funkciami tohto objektu, ako aj iných nadväzujúcich objektov. Ide o väzby k iným subjektom, k finančným orgánom štátu a peňažným inštitúciám. Ide aj o väzby ovplyvňujúce hospodárske vlnenie ako i spätné väzby k jednotlivým častiam objektu - firmy (podniku). Ďalej o väzby súvisiace s posudzovaním jednotlivých operácií, ktoré majú svoje peňažné zameranie a sú späté so získavaním kapitálu a s finančným hospodárením firmy (podniku). (Aj jeho výsledkami v syntéze údajov a informácií.)

Finančná analýza a kontrola má široké poslanie. Zaoberá sa analyzovaním a kontrolou predovšetkým hodnotovej stránky reprodukcie cez peňažné a finančné vzťahy, väzby a operácie. Má možnosť poznávať, posudzovať, kontrolovať a vyhodnocovať tak hospodárenie ekonomických subjektov ako aj objektívne procesy, ktoré v hospodárstve prebiehajú.

Finančno-ekonomické analýzy sa využívajú pri posudzovaní najvýnosnejšieho umiestnenia finančných zdrojov a to tak, aby slúžili na rozhodovanie o tom, do ktorých investícií vkladať obmedzené finančné zdroje, či kupovať, alebo predávať cenné papiere, či v určitej činnosti pokračovať, alebo ju skončiť.

Strážovská, H. a kol. (2005) – uvádza, že významnou súčasťou podnikového riadenia je finančná analýza. Je tesne spojená s účtovníctvom a finančným riadením podniku. Pravdepodobnosť úspešnosti riadenia podniku závisí od kvality rozhodnutí, ktorým predchádzajú kvalitné, pravdivé a účelne spracované informácie. Analýza finančnej činnosti podniku je známa ako finančná analýza, ktorá sa zaoberá skúmaním finančno – ekonomických faktorov vnútri podniku a dotýka sa teda celej jeho činnosti. Sleduje a skúma predovšetkým hodnotovú stránku reprodukčného procesu cez finančné vzťahy medzi jeho zložkami. Má veľmi široké poslanie a uplatnenie a je jednou z hlavných častí komplexnej analýzy podniku.

Vlachynský, K. (2006) označuje finančnú analýzu ako jednu zo štyroch, logicky na seba nadväzujúcich fáz, ktoré zahŕňa finančná politika.

Finančnou politikou podniku rozumieme organizáciu a riadenie všetkých jeho finančných činností v daných konkrétnych podmienkach. Táto politika zahŕňa štyri logicky na seba nadväzujúce fázy. Sú to:

- 1) kvalitatívna a kvantitatívna formulácia cieľov, ktoré chce podnikové vedenie v istom časovom horizonte dosiahnuť.
- 2) Voľba finančných nástrojov a opatrení, termínov a intenzity ich uplatnenia tak, aby sa plnenie cieľov finančnej politiky zabezpečovalo čo najlepšie.
- 3) Realizácia prijatých opatrení, ide o systematické každodenné uplatňovanie zvolených nástrojov a opatrení tvorivým spôsobom tak, aby finanční pracovníci mali stále na zreteli ciele podnikovej finančnej politiky.
- 4) Systematická analýza dosahovaných finančných výsledkov, ich konfrontácia s formulovanými cieľmi. Tieto úlohy zabezpečuje finančná analýza. Podľa jej výsledkov sa podnik znovu vracia ku korekcii cieľov, nástrojov a opatrení.

Jednotlivé fázy finančnej politiky sa navzájom ovplyvňujú.

Pohyb finančných zdrojov v podniku a jeho finančná situácia sú odzrkadlením so súhrnným vyjadrením priebehu a výsledku všetkých procesov prebiehajúcich v podniku. Preto skúmanie finančných procesov a výsledkov dáva obraz o transformačnom procese ako celku. Týmto skúmaním sa zaoberá finančná kontrola, ktorá zahŕňa finančnú revíziu a finančnú analýzu.

Finančná revízia skúma dodržiavanie právnych noriem, predpisov a smerníc upravujúcich finančné hospodárenie podnikov.

Finančná analýza sa sústreďuje na rozbor finančných zdrojov podniku na spôsob ich získavania a použitia na výsledky finančného hospodárenia, na rozbor rezerv a možné spôsoby ich využitia.

Zalai, K. (2006) uvádza, že finančno-ekonomická analýza je materiál, ktorý rekapituluje a hodnotí výsledky podniku za analyzované obdobie, identifikuje a kvantifikuje okolnosti, ktoré ich determinovali, doterajší vývoj a dosiahnuté výsledky prolonguje do budúcnosti a všetko to zahŕňa do návrhu opatrení, ktorých realizácia má zabezpečiť dosiahnutie podnikových cieľov. Za účelne navrhuje spracovať finančno-

ekonomickú analýzu v dvoch okruhoch. Prvý okruh, venovaný výsledkom zásadným, nazýva analýzou súhrnných výsledkov, ktorý je zaujímavý najmä pre vrcholový manažment. Druhý okruh, venovaný čiastkovým výsledkom, nazýva analýzou parciálnych výsledkov, ktoré sú v centre pozornosti príslušných odborných útvarov.

Finančná situácia podniku do značnej miery závisí od kvantitatívnych výsledkov podniku, ktoré sú reprezentované ukazovateľmi objemu výroby. Javovou formou kvantitatívnych výsledkov podniku sú rozličné výrobky, práce a služby, ktoré produkuje a ponúka na trhu s cieľmi uspokojiť základné potreby a primerane zhodnotiť vynaložené prostriedky. Medzi ukazovatele objemu výroby sú preto zaradené aj ukazovatele tržieb z realizácie, čím sa zdôrazňuje nielen požiadavka výroby úžitkových hodnôt, ale aj ich predaja, t.j. spoločenskej užitočnosti.

Bielik, P. a kol. (2001) uvádza, že finančná analýza je systémový postup, ktorý možno rozdeliť do nasledovných troch základných fáz:

1. fáza – *analýza finančnej nerovnováhy podniku*. Zisťuje sa prostredníctvom sústavy syntetických ukazovateľov, ktoré umožňujú indikovať základné poznatky vo finančnom hospodárení podniku. Táto fáza analýzy predstavuje určenie „diagnózy“ stavu finančnej situácie firmy. Je to teda fáza určenia diagnózy porúch.
2. fáza – *rozbor prípadných porúch zistených vo finančnom hospodárení podniku*.

V rámci tejto fázy sa realizuje hlbší rozbor porúch zistených v rámci 1. fázy analýzy. Finančný analytik sa opiera o sústavu úzko cielených rozborových postupov, ktoré mu umožnia zistiť skutočný stav a vývojové tendencie už nie globálneho, ale parciálneho charakteru indikovaných porúch. Obdobne ako prvá, tak aj druhá fáza využíva osvedčenú sústavu ukazovateľov umožňujúcich realizáciu takto cielenej analýzy. Je to takpovediac fáza rozboru príčin zistených porúch.

3. fáza. *Je fázou určenia príčin zisteného stavu finančného hospodárenia* ako aj určenia prípadného ďalšieho vývoja za predpokladu, že sa nepríjmu adekvátne opatrenia na eliminovanie negatívnych dopadov takéhoto vývoja.

Gurčík, E. (2004) uvádza, že komplexná analýza pri riadení podniku plní niekoľko základných charakteristických úloh – funkcií. Sú to :

- poznávacia funkcia – spočíva v poznávaní javov a hospodárskych procesov, a to nielen vo vnútri organizácie, ale i navonok.

- Analytická a hodnotiacia funkcia – spočíva v zisťovaní a hodnotení vzájomných súvislostí medzi už poznanými javmi, ale aj medzi ich vnútornými prvkami a zložkami.
- Informačná funkcia – poskytuje podklady pre riadiacu činnosť.
- Kontrolná funkcia – výrazne napomáha kontrolnej, resp. kontrolingovej činnosti podniku.
- Funkcia pri zabezpečovaní dynamického rozvoja podniku – je zabezpečovaná prostredníctvom racionalizačných opatrení, ktorých cieľom je zlepšiť hospodársko-ekonomický stav podniku.

Sedlák, M. a kol.: (2007) rozdelil postup finančnej analýzy do 4 fáz:

- ✓ sústredenie podkladov,
- ✓ vytvorenie sústavy hodnotiacich ukazovateľov,
- ✓ porovnanie výsledkov s porovnávanou základňou,
- ✓ vyhodnotenie výsledkov a návrh opatrení.

Sústredenie podkladov má zásadný význam pre kvalitu a spoľahlivosť výsledkov analýzy. Vytvorenie sústavy hodnotiacich ukazovateľov závisí od zamerania analýzy, ktoré môže byť retrospektívne alebo perspektívne.

Porovnanie výsledkov analýzy s porovnávacou základňou umožňuje hodnotiť finančné postavenie podniku v konkurenčnom prostredí. Podnik môže porovnávať svoje celkové výsledky a aj jednotlivé pomerové finančné ukazovatele:

- s priemernými výsledkami odvetvia, v ktorom pôsobí,
- s výsledkami špičkového podniku v odvetví,
- s výsledkami svojho najdôležitejšieho konkurenta.

Dôležité je aj porovnávanie s vlastnými výsledkami za minulé obdobia. Samozrejme je aj porovnávanie skutočných výsledkov so zámermi obsiahnutými vo finančnom pláne.

Vyhodnotenie výsledkov a návrh opatrení je záverečnou a pritom najdôležitejšou fázou každej finančnej analýzy. Spomínané prvé tri fázy je možné v podniku do značnej miery štandardizovať a vykonávať ich rutinne, prípadne s využitím príslušného softvéru na počítači. Vo štvrtej fáze to nie je možné. Jej úlohou je totiž odhaliť, aké sú príčiny rozborom konštatovaného stavu, aké kladné a záporné vplyvy pôsobili, do akej miery sa v jednotlivých ukazovateľoch kompenzujú a ako ich možno využiť v ďalšom vývoji.

Proces finančnej analýzy ako uvádzajú **Kráľovič , J. a Vlachynský, K. (2006)** možno zhrnúť do nasledujúcich krokov. Treba:

1. Vypočítať finančné pomerové ukazovatele za analyzovaný podnik
2. porovnať podnikové ukazovatele s ukazovateľmi za príslušný odbor podnikania, čiarka odvetvie alebo s inými podnikmi. Základnou podmienkou na výber podniku pri porovnaní je podobný charakter činností, veľkosť podniku, právna forma a pod.
3. analyzovať vývoj podnikových ukazovateľov v čase. Analýza v čase (trendová analýza) poskytuje informácie o vývoji hodnôt ukazovateľov čo je často cennejšie ako samotná hodnota ukazovateľa. Z grafického zobrazenia vývoja hodnôt ukazovateľov môžeme identifikovať nežiaduce trendy vo vývoji a ich pravdepodobné príčiny.
4. analyzovať vzájomné vzťahy medzi ukazovateľmi. Analýza je založená na možnosti rozkladu a agregácii pomerových finančných ukazovateľov a tvorbe tzv. pyramidálnych sústav ukazovateľov. V pyramidálnej sústave je vždy jeden ukazovateľ zvolený ako vrcholový a cieľom analýzy je identifikovať a kvantifikovať činitele, ktoré ho ovplyvnili.
5. navrhnúť opatrenia (syntéza) – na základe získaných poznatkov sa formuluje návrh opatrení na zlepšenie finančnej situácie a formulujú sa ciele pre tvorbu finančného plánu podniku. Špecifikum finančnej analýzy vo vzťahu k procesu tvorbu finančného plánu spočíva v tom, že finančný manažér musí urobiť finančnú analýzu nielen za minulé obdobie, ale aj očakávanej skutočnosti východiskového roka.

Gozora, V. (2000) – zaraďuje medzi nástroje pre širšiu podnikovú kontrolu aj nástroje na kontrolu výrobného procesu. Ide o pomerové analýzy. Pomerové analýzy sú procesom zovšeobecňovania informácií, ktorá sumarizuje finančnú pozíciu podniku. Zakladá sa na rôznych finančných meraniach, ktorých výsledkom je podniková bilancia a účtovné náklady.

Vrcholový manažment podniku spravidla využíva tieto štyri kategórie pomerových ukazovateľov :

- ukazovatele likvidity
- ukazovatele zadĺženosti
- ukazovatele aktivity
- ukazovatele ziskovosti

Uvedené ukazovatele charakterizujú finančnú situáciu v podniku a jeho postavenie voči ostatným podnikateľským subjektom. Pomerové analýzy sú osvedčeným nástrojom rozšírenej podnikovej kontroly.

Likvidita závisí od štruktúry majetku a štruktúry zdrojov podniku. Likviditou podniku predstavuje také zloženie majetku (štruktúru) majetku a zdrojov majetku, ktoré umožňuje podniku plynulo uskutočňovať platby. Vzťahuje sa teda na dostupnosť peňažných prostriedkov v blízkej budúcnosti, so zohľadnením záväzkov, ktoré bude musieť podniku rovnakom časovom období zaplatiť. Likvidita podniku závisí od likvidnosti jednotlivých druhov majetku a likvidnosti jednotlivých druhov záväzkov.

Alexy, J. a Sivák, R. (2005) – uvádzajú, že k nosným otázkam finančnej analýzy patrí:

- Analýza likvidity podniku, ktorá je zameraná na posúdenie schopnosti podniku uhrádzať svoje záväzky. Otázka likvidity je často podceňovaná, lebo stredobodom záujmu väčšiny podnikov býva zisk a rentabilita.
- Analýza finančnej situácie, ktorá je zameraná na skúmanie a posúdenie finančných zdrojov podniku a ovplyvňovanie ich racionálnej skladby.
- Analýza aktivity podniku, ktorá je orientovaná na skúmanie efektívnosti využitia podnikového majetku, t.j. ako efektívne podnik hospodári so svojimi aktívami.
- Analýza rentability podniku, predstavuje analýzu pasív súvahy a predstavuje určitú syntézu predchádzajúcich troch analýz, ktorých výsledky sa premietajú v rentabilite a dávajú komplexný pohľad na činnosť podniku.
- Analýza trhovej hodnoty podniku – tvorí súčasť finančnej analýzy, pri ktorej sa uplatňuje pohľad subjektov situovaných v trhovom okolí, ktorí majú záujem o trhovú hodnotu podniku.

Koščo, T. – Szovics, P. – Šebo, A. – Tóth, M. (2006) poukazujú na to, že posúdenie finančnej situácie podniku sa precizuje pomocou sústavy finančných ukazovateľov, ktoré musia byť usporiadané a konštruované tak, aby odrážali všetky dôležité stránky finančnej situácie. K tomu sa používajú pomerové finančné ukazovatele, ktoré sa prevažne vytvárajú pomocou dvoch absolútnych, logicky súvisiacich ukazovateľov.

V praktických aplikáciách sa používa mnoho ukazovateľov, preto je dôležitý ich výber s najvyššou vypovedajúcou schopnosťou. Najčastejšie sa finančné pomerové ukazovatele uplatňujú v nasledovnom členení:

- ukazovatele likvidity - vyjadrujú schopnosť podniku uhradiť včas svoje záväzky voči svojim veriteľom
- ukazovatele aktivity - poukazujú na efektívnosť využívania aktív. Vyjadrujú buď dobu obratu aktív alebo ich obrat
- ukazovatele zadĺženosti - vyjadrujú, aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku
- ukazovatele rentability – výnosnosti - hodnotia všeobecnú efektívnosť využitia vloženého kapitálu do podniku bez ohľadu na zdroj odkiaľ pochádza
- ukazovatele trhovej hodnoty podniku - dávajú do pomeru trhovú cenu akcií podniku k ich výnosom alebo účtovnej hodnote akcií podniku

Bielik, P. (2006) upozorňuje, že napriek osobitostiam uskutočňovanej finančnej analýzy treba vždy v každom podnikateľskom subjekte načrtnúť spoločné zásady k analýze, ktoré vedú k ekonomicky účinnejšej činnosti:

- cieľovosť, z ktorej jednoznačne vyplýva, že každá analýza musí byť cieľovo orientovaná
- komplexnosť, zabezpečuje ucelený pohľad na skúmaný jav či proces v podniku
- konkrétnosť, vyžaduje vecné zameranie analýzy, záverov i návrhov opatrení v reálnom čase
- objektívnosť a kritickosť, kde analýza zabezpečuje predovšetkým jej pravdivosť
- systematickosť, plní požiadavku zachovávať kontinuitu minulosti, súčasnosti a budúcnosti pri analýze.

Janok, M. (2000) uvádza, že poznať a analyzovať finančnú situáciu podniku znamená mať kvalitné vierohodné a stále aktuálne informácie, predovšetkým o dianí v podniku.

Bielik, P. a Gurčík, E.(2000) – sú toho názoru, že dôležité informácie o ekonomickej výkonnosti a finančnej stabilite podniku sú prameňom pre vykonanie rozhodnutí týkajúcich sa finančných investícií a budúceho vývoja podniku. Osobitný dôraz je kladený na podniky s poľnohospodárskou produkciou, ktoré sústavne produkujú stratu.

Vzrast ekonomickej efektívnosti v skupine stratových, ale aj ziskových podnikov sa zdá byť determinantom budúceho vývoja poľnohospodárstva.

Meranie výkonnosti podnikovo – hospodárskej sféry predstavuje dnes jeden z vysoko aktuálnych problémov, pretože okruh užívateľov analýz ekonomickej výkonnosti podniku je široký. Objektívnosť a relevantnosť informácií rozhoduje o budúcej finančnej stabilite podniku, ktorá je závislá aj od správnosti rozhodovaní v oblasti investícií a dosahovania budúcich efektov. Manažment využíva objektívne informácie o ekonomickej výkonnosti a finančnej situácii pre rozhodnutie operatívneho charakteru, ktoré majú priniesť rýchle efekty z efektívneho využívania majetku a kapitálu podniku. Ide o dosahovanie ukazovateľov, najmä rentability aktív, celkového obratu aktív, rentability vlastného a celkového kapitálu, rentability tržieb, nákladovej náročnosti výnosov a mnohých ďalších, ktorých úroveň bezprostredne rozhoduje o trhovej hodnote podniku a jeho efektívnom vývoji.

Grunwald, R. – Holečková, J. (2006) pripomínajú, že údaje pre finančnú analýzu možno čerpať z rôznych zdrojov, ktoré sa dajú rozdeliť na tri hlavné skupiny:

1. *Zdroje finančných informácií* – čerpajú najmä z účtovných výkazov finančného a vnútro podnikového účtovníctva, informácií finančných analytikov a manažérov podniku, výročných správ. Okrem týchto vnútorných zdrojov sem patria aj vonkajšie finančné informácie ako ročné správy emitentov verejne obchodovateľných cenných papierov, prospekty cenných papierov, burzové spravodajstvo a pod.
2. *Kvantifikované nefinančné informácie* – ide predovšetkým o oficiálnu ekonomickú a podnikovú štatistiku, podnikové plány, cenové a nákladové kalkulácie, ďalšie podnikové evidencie (produkcia, dopyt a odbyt, zamestnanosť), rozboru budúceho vývoja techniky a technológie.
3. *Nekvantifikované informácie* – správy vedúcich pracovníkov, audítorov, komentáre manažérov, odborná tlač, nezávislé hodnotenia a prognózy.

Prevažnú väčšinu údajov pre potreby finančnej analýzy poskytuje finančné účtovníctvo. Finančné účtovné výkazy zachytávajú pohyb podnikových financií a majetku vo všetkých jeho formách a vo všetkých fázach podnikovej činnosti. Sú rozhodujúcou súčasťou účtovnej závierky, ktorú tvorí:

- Súvaha
- Výkaz ziskov a strát

➤ Prílohy

Gurčík, E. (2004) - uvádza, že informácie potrebné pre vypracovanie analýzy o finančnom stave podniku môžeme v zásade rozdeliť na dve skupiny :

- externé - medzi externé informácie môžeme zahrnúť informácie typu oficiálnych správ Štatistického úradu SR, rezortné správy hodnotiace hospodársko-ekonomickú situáciu podnikov, rôzne štúdie, výhľadové plány, záväzné rezortné smernice . za externú informáciu môžeme tiež pokladať správy hodnotiace situáciu na burzách, aukciách a pod.
- interné – mohli by sme ich ďalej členiť na finančné a nefinančné. Pre potreby finančnej analýzy sú rozhodujúce finančné informácie. Ich hlavným zdrojom je vnútro podniková evidencia a vnútro podnikové výkazníctvo. V podnikoch, ktorých je vedené podvojnú účtovníctvo sú za hlavné zdroje považované výkazy, ktoré tvoria účtovnú závierku podniku :
 - súvaha,
 - výkaz ziskov a strát ,
 - poznámky, ktorých súčasťou je i prehľad o peňažných tokoch , ktorý je u nás známy pod názvom „výkaz cash flow “.

Pataky, J. a Škorecová, E. (2005) vo svojich prácach tvrdia, že základným zdrojom finančných informácií sú finančné výkazy (výsledovka, súvaha). Opisujú účtovné výkazy ako výstupy zo spracovania účtovníctva vhodne obsahovo štruktúrované pre potreby hodnotenia majetkovej, finančnej a dôchodkovej situácie podnikateľského subjektu.

Po vykonaní účtovnej uzávierky v podvojnom účtovníctve sa zostavujú účtovné výkazy. Ich vyhotoveniu a analýze hovoríme účtovný závierka. V podmienkach trhovej ekonomiky podľa autorov medzi základné úlohy účtovnej závierky patrí zabezpečenie poznania o:

- Výške a štruktúre majetku v podniku,
- Výške a štruktúre zdrojov financovania tohto subjektu,
- Podkladoch pre analýzu finančnej situácie,
- Zostavenie výnosovej situácie v účtovnej jednotke z rozdielu nákladov a výnosov.

Podľa **Bielika, P. (2001)** súvaha je súhrnný účtovný výkaz, ktorý zobrazuje vo forme bilancie stav majetku podniku podľa jednotlivých druhov majetku a finančné zdroje krytia

tohto majetku v danom časovom okamžiku. Riadna súvaha sa zostavuje na začiatku alebo na konci účtovného obdobia. Mimoriadna súvaha v čase, keď podnik začína svoju činnosť, keď dochádza k jeho rozdeleniu alebo zlúčeniu s iným podnikom, resp. keď sa likviduje. Porovnávacía súvaha vtedy, keď treba navzájom porovnať viaceré obdobia a obsahuje teda údaje vzťahujúce sa k dvom alebo niekoľkým dátumom. Súvahu zostavujú podniky, ktoré vedú podvojnú účtovníctvo.

Podľa **Gurčíka, E. a Dvořáka, M. (2002)** je základnou funkciou súvahy poskytnúť manažmentu prehľad o majetku (aktívach) firmy, jeho štruktúre, ako aj o zdrojoch, z ktorých bol majetok nadobudnutý (vlastný a cudzí kapitál) - tzv. pasíva.

Tento dokument je významný nielen pre vedenie firmy, ale aj pre iných vonkajších užívateľov, lebo na podklade jeho údajov môžu posudzovať, ako je zabezpečená a udržiavaná hospodárska stabilita firmy, ktorá závisí od vytvárania a udržiavania určitých vzájomných pomerov medzi jednotlivými zložkami firemného majetku a medzi zložkami použitých zdrojov, alebo od majetkovej a finančnej štruktúry firmy. Súvaha môže prezentovať situáciu vždy len v určitom časovom okamihu, pretože kedykoľvek sa zmení nejaká položka aktív, či pasív, čím sa mení celková štruktúra aktív, či pasív.

Základom každej súvahy je jej bilančná rovnica, podľa ktorej

$\text{aktíva} = \text{pasíva}$

Podľa **Zalai, K. (2002)** Výkaz ziskov a strát (výsledovka) informuje o podnikových výnosoch a nákladoch. Z ich rozdielu vyplýva hospodársky výsledok podniku za analyzované (účtovné) obdobie. Dôležité je uvedomiť si, že údaje vo výsledovke sú tokové (kumulované). Rešpektovať to treba najmä v prípadoch, kedy konštruujeme pomerové finančné ukazovatele kombináciou údajov súvahových (stavových) a výsledovkových (tokových) za rôzne dlhé obdobia, napr. za celý rok 2005 a prvý polrok 2006. bez osobitnej úpravy by tieto ukazovatele neboli porovnateľné.

Výkaz cash – flow (prehľad o peňažných tokoch) je výkaz informujúci o príjmoch a výdajoch podniku a o ich rozdiel – peňažných prostriedkoch. Potreba výkazu vyplýva z toho, že v podvojnóm účtovníctve sa rešpektujú tzv. aktuálny princíp, t.j. že náklady a výnosy sa účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia a nie do obdobia, v ktorom sa prejavujú ako príjmy, resp. výdavky.

Gurčík, Ľ. (2004) vo svojej práci poukazuje na to, že o tom, či výsledky finančnej analýzy podávajú pravdivú, t.j. objektívnu informáciu o finančnom stave podniku nerozhoduje iba rozsah získaných vstupných údajov a ich matematicky presné spracovanie. Spoľahlivosť, a teda aj dôveryhodnosť finančnej analýzy sú závislé od:

- dostupnosti a vierohodnosti informácií,
- voľby metód pri spracovaní údajov s cieľom získať čo najvyššiu vypovedaciu schopnosť,
- správnosti interpretácie výsledkov finančnej analýzy.

Úlohou záverečnej časti analýzy je zhrnúť všetky závažné momenty, klady a nedostatky v skúmanej oblasti a navrhnúť opatrenia ako mobilizovať rezervy, ako likvidovať nedostatky a pod. návrhy opatrení musia byť konkrétne, adresné a termínované, vrátane predikcie vybraných ukazovateľov, ktoré by mali byť ich očakávaným výsledkom. Konečným výstupom vykonanej analýzy je písomná, záverečná správa.

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom diplomovej práce je prostredníctvom finančnej analýzy zhodnotiť finančnú situáciu vybraného poľnohospodárskeho podniku, určenie faktorov pôsobiacich na formovanie finančnej situácie a tak identifikovať silné a slabé stránky, na základe ktorých navrhne opatrenia na riešenie prípadných problémov a tým zlepšenie ekonomickej situácie podniku.

Úloha finančnej analýzy spočíva v poskytovaní informácií, ktoré slúžia pre rozhodovanie vrcholovému manažmentu podniku, ktorý je vo svojich podmienkach existenčne závislý na tvorbe vlastných finančných zdrojov. Vrcholové vedenie podniku musí podrobne poznať finančnú situáciu a jej vývoj v čase.

Informácie potrebné pre vypracovanie finančno-ekonomickej analýzy sme čerpali z interných zdrojov podniku.

Hlavný zdroj informácií nám ponúka účtovná závierka, a to prostredníctvom výkazov:

- Súvaha za roky 2006 – 2008
- Výkaz ziskov a strát za roky 2006 – 2008

Na naplnenie hlavného cieľa práce boli postavené nasledovné parciálne ciele:

- analýza majetkovej a kapitálovej štruktúry podniku, analýza platnosti zlatého bilančného pravidla,
- analýza výnosov, nákladov, výsledku hospodárenia,
- analýza peňažných tokov,
- analýza ex post, kde zahrňame analýzu ukazovateľov likvidity, aktivity, rentability a zadĺženosti,
- analýzy ex ante, kde zahrňame Altmanov model funkcie diskriminačnej analýzy, Index bonity, CH- index a G - index.

3 METODIKA PRÁCE

Metodická koncepcia vychádza zo stanoveného cieľa, ktorému je podriadená aj štruktúra samotnej diplomovej práce. Z hľadiska vnútornej štruktúry je diplomová práca rozdelená do dvoch častí, ktoré sú navzájom prepojené a to teoretickú a praktickú časť.

V rámci *teoretickej časti* prvým krokom k vypracovaniu diplomovej práce bolo štúdium literatúry, ktorá sa zaoberá riešením danej problematiky, zamerali sme sa na vysvetlenie základných pojmov a jej následné spracovanie do prehľadu literatúry. Metodické postupy aplikujem na základe Gurčík, E. 2004.

Praktická časť pozostáva z výsledkov práce. V jej úvode je základná charakteristika analyzovaného podnikateľského subjektu. Ďalej výpočtov ekonomických ukazovateľov potrebných pre finančnú analýzu a porovnanie vypočítaných ukazovateľov v čase a priestore. Hodnotenie finančného hospodárenia podniku, sformulovanie záverov a návrh riešení a odporúčaní na zlepšenie činnosti analyzovaného poľnohospodárskeho družstva.

Finančná analýza sledovaného podniku bola uskutočnená za roky 2006 - 2008 na základe dosiahnutých výsledkov z hospodárskej činnosti v tomto časovom rozpätí.

Zistené hodnoty ukazovateľov sú porovnávané s dosiahnutými hodnotami v predošlých obdobiach.

Zdrojom podkladov pre finančnú analýzu sú účtovné výkazy tvoriace účtovnú závierku podniku a to:

- súvaha (bilancia)
- výkaz ziskov a strát (výsledovka)

3.1 HODNOTENIE MAJETKOVEJ A KAPITÁLOVEJ ŠTRUKTÚRY PODNIKU

Súvaha je výkaz sprostredkujúci informácie o podnikovom majetku a finančných zdrojoch jeho krytia. Majetok podniku predstavujú v súvahe jeho aktíva, finančné zdroje sú jeho pasíva. Dôležité je sledovanie štruktúry majetku a vlastného imania a záväzkov, ktoré tvorí určitý vstup k finančnej analýze.

Majetkovou štruktúrou rozumieme podiel jednotlivých položiek majetku na celkovom majetku, kapitálovou štruktúrou podiel vlastného a cudzieho na celkovom kapitáli. Majetková štruktúra ovplyvňuje likviditu podniku, t.j. jeho schopnosť premeniť majetok na peniaze potrebné k úhrade krátkodobých dlhov.

Zlaté bilančné pravidlo

Vyžaduje, aby neobežný majetok bol krytý dlhodobými zdrojmi, ktoré sú tvorené vlastným imaním a dlhodobým cudzím kapitálom. Sumárna účtovná hodnota neobežného majetku podľa uvedeného pravidla by mala byť menšia, minimálne rovná dlhodobým zdrojom.

Platia vzťahy: $OM > KCK$ = čistý pracovný kapitál

$OM < KCK$ = nekrytý dlh

$NM < DK$ = podnik je prekapitalizovaný

$NM > DK$ = podnik je podkapitalizovaný

3.2 HODNOTENIE NÁKLADOV, VÝNOSOV A VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA

Výnosy podniku sú peňažnou čiastkou, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité časové obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade. Hlavnými výnosmi výrobného podniku sú tržby získané z predaja tovaru, vlastných výrobkov a poskytnutých služieb.

Náklady podniku sú peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil na získanie výnosov. Náklady podniku môžeme definovať ako peňažné ocenenie spotreby výrobných faktorov vynaložených podnikom na jeho výkony a ostatné účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou.

Rozdiel medzi výnosmi podniku a jeho nákladmi tvorí výsledok hospodárenia, ktorý môže byť zisk alebo strata. Predpokladom jeho vyčíslenia môžu byť informácie o nákladoch a výnosoch na výsledkových účtoch, alebo majetku a zdrojoch na súvahových účtoch. Zisk dosahujem vtedy, ak výnosy prevyšujú náklady. V opačnom prípade ide o stratu.

3.3 ANALÝZA PEŇAŽNÝCH TOKOV

Schopnosť podniku platiť svoje záväzky najlepšie vyjadrujú ukazovatele toku finančnej hotovosti – cash flow. Hlavným dôvodom vedenia výkazu cash flow je zachytiť pohyb peňažných prostriedkov v podniku za určité obdobie. Výkaz CF nám umožní nielen peňažné toky analyzovať, ale ich aj čo najpresnejšie predvídať.

Prehľad peňažných tokov poskytuje informácie o minulých peňažných tokoch, a tak umožňuje stanoviť výšku, časový rozvrh a zdroje budúcich tokov (samozrejme s určitou mierou pravdepodobnosti).

Zjednodušený postup zostavenia cash flow so stĺpcovým usporiadaním **Schéma 1**

A. CASH FLOW Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI (CFHČ)		
+		Výsledok hospodárenia po zdanení
+		Odpisy
+ zvýšenie	- pokles	Stavu rezerv
+ pokles	- zvýšenie	Stavu časového rozlíšenia aktív
+ zvýšenie	- pokles	Stavu časového rozlíšenia pasív
+ zvýšenie	- pokles	Stavu krátkodobých záväzkov
+ pokles	- zvýšenie	Stavu krátkodobých pohľadávok
+ pokles	- zvýšenie	Stavu zásob
+ pokles	- zvýšenie	Stavu krátkodobého finančného majetku
B. CASH FLOW Z INVESTIČNEJ ČINNOSTI (CFIČ)		
+ pokles	- zvýšenie	Stavu dlhodobého majetku
		(rozdiel v zostatkovej cene + odpisy)
+ pokles	- zvýšenie	Stavu dlhodobého finančného majetku
C. CASH FLOW Z FINANČNEJ ČINNOSTI (CFFČ)		
+ pokles	- zvýšenie	Stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie
+ pokles	- zvýšenie	Stavu dlhodobých pohľadávok
+ zvýšenie	- pokles	Stavu dlhodobých záväzkov
+ zvýšenie	- pokles	Stavu krátkodobých bankových úverov
		a finančných výpomocí
+ zvýšenie	- pokles	Stavu dlhodobých bankových úverov
+ zvýšenie	- pokles	Stavu vlastného imania
-		Výsledok hospodárenia po zdanení
CELKOVÝ CASH FLOW = CFHČ + CFIČ + CFFČ		

Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia + Celkový cash flow = stav peňažných prostriedkov na konci obdobia
--

Zdroj: Gurčík, I. (2004)

Pre výpočet ukazovateľov cash flow sme použili tento postup:

Cash flow I = čistý zisk + odpisy \pm zmena stavu rezerv \pm zmena stavu časového rozlíšenia aktív a pasív

Cash flow II = Cash flow I \pm zmena stavu zásob

Cash flow III = Cash flow II \pm zmena stavu krátkodobých pohľadávok

Cash flow IV = Cash flow III \pm zmena stavu krátkodobých záväzkov

3.4 FINANČNÁ ANALÝZA "EX POST"

Pre hodnotenie predchádzajúcej a súčasnej finančnej situácie podniku napomáha finančná analýza "ex post". Podklady pre ňu sú ukazovatele charakterizujúce už uskutočnené hospodársko-ekonomické javy. Odhaľuje príčiny dosiahnutých výsledkov a jej závery sú využívané v ďalšom finančno-ekonomickom riadení.

Z veľkého množstva pomerových ukazovateľov sú v tejto bakalárskej práci použité nasledovné ukazovatele:

- ukazovatele likvidity
- ukazovatele aktivity
- ukazovatele rentability
- ukazovatele zadĺženosti

3.4.1 Hodnotenie ukazovateľov likvidity

Likviditou sa rozumie schopnosť podniku uhradiť včas svoje záväzky voči všetkým dodávateľom resp. veriteľom. Dôležitý je aj pojem „likvidnosť“, znamená vlastne schopnosť prevodu jednotlivých majetkových súčastí (aktív) na pohotovú platobnú prostriedky, čiže vyjadruje ich speňažiteľnosť. Podľa speňažiteľnosti jednotlivých majetkových súčastí sa majetok podniku môže rozdeliť do niekoľkých skupín:

1. **najlikvidnejšie** - peniaze, ceniny, krátkodobé cenné papiere
2. **majetkové súčasti** realizované v krátkej dobe - splatné krátkodobé pohľadávky
3. **menej likvidné** - zásoby
4. **dlhodobo likvidné** - obligácie, dlhodobé pohľadávky, termínované vklady
5. **nelikvidné** - hmotný investičný majetok

Z hľadiska likvidity rozlišujeme:

- **aktíva prvého stupňa likvidity** (peniaze v pokladni)

- **aktíva druhého stupňa likvidity** (splatné pohľadávky u odberateľov a iné pohľadávky)
- **aktíva tretieho stupňa likvidity** (zásoby všetkého druhu)

V rámci analýzy likvidity budeme počítať nasledovné pomerové finančné ukazovatele:

Ukazovatele likvidity

Tabuľka 1

Názov ukazovateľa	Vzťah pre výpočet ukazovateľa
Celková likvidita	Obežné aktíva / Obežné pasíva
Bežná likvidita	(Finančný majetok + krátkodobé pohľadávky) / Obežné pasíva
Pohotová likvidita	Finančný majetok / Krátkodobé záväzky

Zdroj: Gurčík, Ľ. (2004)

Ukazovateľ *celkovej likvidity* udáva podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku. Čím je hodnota ukazovateľa vyššia, tým je väčší podiel financovania krátkodobého majetku dlhodobými zdrojmi. Hodnota celkovej likvidity by sa mala pohybovať v intervale od 1,50 po 2,50 optimálnou hodnotou je 2,00. (Gurčík, Ľ. 2004).

Pri *bežnej likvidite* sa zásoby (menej likvidný majetok) neberú do úvahy, pretože predstavujú najproblematickejšiu časť obežných aktív. S ich premenou na platobné prostriedky sa môžu spájať značné straty (predaj zásob za nižšiu cenu ako bola obstarávacía a pod.) alebo sú dokonca nepredajné.

Do úvahy sa berú len krátkodobé pohľadávky, Hodnota ukazovateľa *bežnej likvidity* by sa mala pohybovať v intervale od 1,00 do 1,50. (Gurčík, Ľ. 2004). Ak je hodnota menšia ako 1,00 podnik bude musieť na úhradu záväzkov likvidovať zásoby.

Pohotová likvidita sa považuje za zabezpečenú vtedy, keď na 1 Sk pripadá najmenej 0,20 Sk najlikvidnejších prostriedkov. Za optimálny interval hodnôt ukazovateľa sa považuje interval od 0,20 po 0,60. (Gurčík, Ľ. 2004). Vo všeobecnosti ukazovateľ vypovedá, aký podiel krátkodobých dlhov môže podnik k určitému dňu vyplatiť v hotovosti.

3.4.2 Hodnotenie ukazovateľov rentability

Ukazovatele rentability hodnotia všeobecnú efektívnosť využitia vloženého kapitálu do podnikateľskej činnosti bez ohľadu na zdroj odkiaľ pochádzajú.

Ukazovatele rentability porovnávajú čistý výsledok podnikateľskej činnosti so základom, ktorý najčastejšie vyjadruje objem vynaloženého kapitálu.

Pre analýzu rentability použijeme nasledovné ukazovatele:

Ukazovatele rentability

Tabuľka 2

Názov ukazovateľa	Vzťah pre výpočet ukazovateľa
Rentabilita celkového kapitálu	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia} + \text{úroky (nákladové)}}{\text{Celkový kapitál}}$
Rentabilita vlastného kapitálu	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Vlastný kapitál}}$
Rentabilita tržieb	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Tržby}}$
Rentabilita výnosov	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Výnosy}}$
Rentabilita základného imania	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Základné imanie}}$
Rentabilita osobných nákladov	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Osobné náklady}}$
Rentabilita celkových nákladov	$\frac{\text{Výsledok hospodárenia}}{\text{Celkové náklady}}$
Úhrnná výnosnosť celkového kapitálu	$\frac{\text{Výnosy}}{\text{Celkový kapitál}}$

Zdroj: Gurčík, Ľ. (2004)

Rentabilita celkového kapitálu vyjadruje intenzitu s akou sa reprodukuje kapitál vložený do podniku. Je kritériom rozmiestnenia kapitálu. Výsledným efektom reprodukcie kapitálu musí byť odmena vlastníkov (zisk) a taktiež odmena veriteľov (úrok). Hodnota ukazovateľa sa pohybuje na úrovni 9-16%. (Gurčík, Ľ. 2004).

Ukazovateľ *rentability vlastného kapitálu* vyjadruje zhodnotenie vlastného kapitálu a koľko disponibilného zisku mu investovanie týchto zdrojov prináša. Štandardné hodnoty by mali byť v rozpätí 12% až 17%. (Gurčík, Ľ. 2004).

Rast ukazovateľa môže znamenať pokles zúročenia cudzieho kapitálu, zlepšenie hospodárskeho výsledku, alebo menší podiel vlastného kapitálu.

Rentabilita tržieb charakterizuje trhovú úspešnosť podniku, Ukazovateľ vyjadruje, koľko zisku vyprodukoval podnik na jednu korunu tržieb. Štandardná hodnota tohto ukazovateľa sa pohybuje v intervale 8% - 14%. (Gurčík, Ľ. 2004).

Rentabilita výnosov (ziskovosť) patrí k rozhodujúcim ukazovateľom pre umiestnenie kapitálu zo strany investorov.

Rentabilita celkových nákladov vyjadruje, aký pomer má zisk na vynaložených celkových nákladoch.

3.4.3 Hodnotenie ukazovateľov aktivity

Ukazovatele aktivity umožňujú vyjadriť kvantifikovať a teda analyzovať, ako účinne podnik využíva svoj majetok. Hovoria o viazanosti kapitálu v rôznych formách aktív, a to: krátkodobých aj dlhodobých. Ide tu o ukazovatele doby obratu a to obratu rozhodujúcich položiek aktív.

Pre analýzu aktivity použijeme nasledovné ukazovatele:

Ukazovatele aktivity

Tabuľka 3

Názov ukazovateľa		Vzťah pre výpočet ukazovateľa
Doba obratu zásob	Vo vzťahu k tržbám	Zásoby / Tržby * 365
	Vo vzťahu k nákladom	Zásoby / Náklady * 365
Doba inkasa pohľadávok		Pohľadávky / Tržby * 365
Doba splácania záväzkov	Vo vzťahu k tržbám	Záväzky / Tržby * 365
	Vo vzťahu k nákladom	Záväzky / Náklady * 365
Doba obratu aktív		Aktíva celkom / Tržby * 365
Obrat aktív		Tržby / Aktíva celkom

Zdroj: Gurčík, E. (2004)

Ukazovateľ *doba obratu zásob* vyjadruje, koľko dní trvá jedna obrátka zásob. Optimálnou hodnotou je interval 60 – 120 dní. (Gurčík, E. 2004).

Ukazovateľ *doba obratu pohľadávok* vyjadruje priemernú dobu, na ktorú musí podnik čakať od okamihu predaja tovaru resp. služby po obdržanie úhrady.

Ukazovateľ *doba splatnosti záväzkov* vypovedá o dĺžke obdobia, počas ktorého musí podnik čakať na úhradu záväzkov. Optimálnou hodnotou ukazovateľa je doba 55 – 60 dní. (Gurčík, E. 2004).

Ukazovateľ *doba obratu aktív* vyjadruje, koľko dní trvá jedna obrátka celkového kapitálu. Je vyjadrená v dňoch a štandardnou hodnotou je 250 – 600 dní. (Gurčík, E. 2004).

Ukazovateľ *obrat aktív* udáva, koľko tržieb realizuje podnik na korunu celkových aktív.

3.4.4 Hodnotenie ukazovateľov zadĺženosti

Ukazovatele zadĺženosti vyjadrujú a kvantifikujú rozsah použitia cudzieho kapitálu na financovanie potrieb podniku. Väčší podiel cudzieho kapitálu v podniku znamená vyšší stupeň zadĺženosti. Spravidla by však podiel cudzích zdrojov nemal presahovať trojnásobok vlastného kapitálu.

Rozsah použitia cudzieho kapitálu v podniku môže mať vplyv na rentabilitu, najmä vlastného kapitálu. Má tiež úzku väzbu na likviditu, pretože objemu cudziemu kapitálu zodpovedá povinnosť vytvoriť prostriedky na splátky v budúcnosti. Podnik by mal mať sám záujem na tom, aby bol regulovaný pomer vlastných peňazí tak, aby splácanie pôžičiek nedostalo podnik do insolventnosti.

Pri výpočte ukazovateľov zadĺženosti použijeme nasledovné ukazovatele:

Ukazovatele zadĺženosti

Tabuľka 4

Názov ukazovateľa	Vzťah pre výpočet ukazovateľa
Stupeň samofinancovania	Vlastný kapitál / Celkový kapitál
Celková zadĺženosť	Cudzí kapitál / Celkový kapitál
Finančná páka	Celkový kapitál / Vlastný kapitál
Úverová zaťaženosť	Bankové úvery + finančné výpomoci / Celkový kapitál
Úrokové krytie	Hrubý výsledok hosp. + nákladové úroky / Nákladové úroky
Úrokové krytie vrátane	Hrubý výsledok hosp. + nákl.úroky+odpisy / Nákladové úroky
Platobná neschopnosť	Krátkodobé záväzky / Krátkodobé pohľadávky

Zdroj: Gurčík, L. (2004)

Ukazovateľ *celkovej zadĺženosti* vyjadruje rozsah v akom je majetok daného subjektu krytý cudzími zdrojmi. Cudzí kapitál by nemal presiahnuť 70% kapitálu podniku a optimálna hodnota tohto ukazovateľa je v intervale 45% - 65%. (Gurčík, L. 2004).

Ukazovateľ *stupňa samofinancovania* hovorí o štruktúre zdrojov v podniku.

Ukazovateľ *úrokové krytie* vyjadruje v akom rozsahu je úrok krytý hrubým ziskom pred zaplatením úrokov.

Štandardná hodnota ukazovateľa *úverovej zadĺženosti* by mala dosahovať úroveň pod 40%. (Gurčík, L. 2004).

3.5 FINANČNÁ ANALÝZA „EX ANTE“

Finančná analýza „ex ante“ umožňuje predvídať budúci vývoj finančnej situácie podniku na základe ukazovateľov doterajšieho stavu. Metódy prognózovania finančnej situácie musia umožniť s primeranou spoľahlivosťou zaradiť podnik do kategórie prosperujúcich resp. neprosperujúcich podnikov.

Použili sme nasledovné metódy:

3.5.1 Altmanov model

Altman posudzoval dva súbory podnikov, 33 úspešných a rovnaký počet neúspešných. Finančným ukazovateľom s najlepšou vypovedacou schopnosťou priradil zodpovedajúce váhy. Pri posúdení Altmanovho indexu sme použili matematickú rovnicu Altmana z roku 1983, ktorá má tvar:

$$Z = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 1,998 x_5$$

kde: x_1 = čistý pracovný kapitál / celkový kapitál,
 x_2 = nerozdelený zisk / celkový kapitál,
 x_3 = (zisk pred zdanením + úroky) / celkový kapitál,
 x_4 = účtovná hodnota vlastného kapitálu / cudzí kapitál,
 x_5 = tržby / celkový kapitál.

Ak je:

$Z > 2,9$ – finančná situácia podniku je dobrá,
 $1,2 \leq Z \leq 2,9$ – vypovedacia schopnosť je indiferentná,
 $Z < 1,2$ – finančná situácia je kritická, hrozí bankrot.

3.5.2 Index bonity

Index bonity sa určí rovnicou:

$$B = 1,5 x_1 + 0,08 x_2 + 10 x_3 + 5 x_4 + 0,3 x_5 + 0,1 x_6$$

Kde: x_1 = cash flow / cudzí kapitál,
 x_2 = celkový kapitál / cudzí kapitál,
 x_3 = zisk pred zdanením / celkový kapitál,
 x_4 = zisk pred zdanením / celkové výnosy,
 x_5 = zásoby / aktíva celkom,
 x_6 = celkové výnosy / aktíva celkom.

Čím je index B vyšší, tým je finančná situácia podniku lepšia. Podrobnejšie hodnotenie možno urobiť podľa nasledujúcej stupnice .

extrémne zlá	veľmi zlá	zlá	určité problémy	dobrá	veľmi dobrá	extrémne dobrá
-3	-2	-1	0	1	2	3

3.5.3 CH – index

Ch- index je určený rovnicou:

$$CH = 0,37 x_1 + 0,25 x_2 + 0,21 x_3 - 0,10 x_4 - 0,07 x_5$$

Kde: x_1 = zisk po zdanení / celkový kapitál * 100,

x_2 = zisk po zdanení / tržby * 100,

x_3 = cash flow / záväzky,

x_4 = záväzky / tržby * 365,

x_5 = cudzí kapitál / celkový kapitál * 100.

Do jednotlivých kategórií zaradujeme podniky podľa nasledujúcich kritérií:

$CH \geq 2,5$ - prosperujúce podniky,

$-5 < CH < 2,5$ - priemerné podniky,

$CH \leq -5$ - neprosperujúce podniky.

3.5.4 G – index

Rovnica diskriminačnej funkcie má tvar:

$$G = 3,421x_1 + 2,2268 x_2 + 3,277 x_3 - 3,149 x_4 - 2,063 x_5$$

Kde: x_1 = nerozdelený výsledok hospodárenia / spolu vlastné imanie a záväzky,

x_2 = výsledok hospodárenia pred zdanením / spolu vlastné imanie a záväzky,

x_3 = výsledok hospodárenia pred zdanením / podnikové výnosy,

x_4 = cash flow / spolu vlastné imanie a záväzky,

x_5 = zásoby / podnikové výnosy.

Vyhodnotenie:

$G \geq 1,8$ - prosperujúce podniky,

$-0,6 < G < 1,8$ - priemerné podniky,

$G \leq -0,6$ - neprosperujúce podniky.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Obchodné meno:	Poľnohospodárske družstvo Lefantovce
Sídlo:	Lefantovce 951 45
IČO:	00614033
Deň zápisu:	10.01.1991
Právna forma:	Družstvo
Predmet činnosti:	<ul style="list-style-type: none">- poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby- výroba a oprava poľnohospodárskych strojov- sprostredkovanie obchodu poľnohospodárskych základných surovín, živých zvierat- podnikateľské poradenstvo v poľnohospodárstve- veľkoobchod s poľnohospodárskymi produktmi a živými zvieratami- výroba hotových krmív- údržba a oprava dvojstopových motorových vozidiel- skladovanie

Zapísané základné

imanie: 2 000 000 Sk

Základný členský

vklad: 20 000 Sk

Orgány družstva: *Členská schôdza* – jej funkcie sú:

- voliť a odvolávať členov predstavenstva a kontrolnej komisie
- meniť stanovky družstva
- schvaľovať ročnú a účtovnú uzávierku
- rozhodovať o rozdelení a použití zisku prípadne o spôsobe uhradenia straty

Predstavenstvo - je štatutárny orgán, riadi činnosť družstva. Plní uznesenie členskej schôdze a zodpovedá jej za svoju činnosť.

Kontrolná komisia - má všeobecnú pôsobnosť, môže kontrolovať každú činnosť družstva a činnosť všetkých jeho orgánov. Je to orgán nezávislý od ostatných orgánov, za svoju činnosť zodpovedá jedine členskej schôdzi.

4.1.1 Vývoj spoločnosti

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce prešlo viacerými vývojovými obdobiami. V roku 1957 bolo založené JRD z malých a stredných roľníkov, ktorí sa rozhodovali pracovať spoločne. Prvým predsedom sa stal Pavol Gaži. V roku 1974 obdržali titul: „Podnik 30. výročia SNP“.

V roku 1976 prišlo k zlúčeniu bývalých JRD: Výčapy Opatovce, Jelšovce, Čakajovce, Drážovce, Podhorany, Horné Lefantovce, Dolné Lefantovce do spoločného JRD „ZOBOR“ so sídlom vo Výčapoch Opatovciach.

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce vzniklo rozdelením bývalého JRD ZOBOR Výčapy Opatovce zápisom do obchodného registra dňa 10.1.1991. Transformácia družstva prebehla v roku 1993, kedy družstvo vydalo družstevné podielnické listy pre členov aj nečlenov.

Od svojho vzniku začalo družstvo prevádzkovať poľnohospodársku prvovýrobu zameranú na klasickú rastlinnú a živočíšnu výrobu.

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce patrí medzi popredné podniky v okrese Nitra. Dosahuje nadpriemerné výsledky tak v rastlinnej, ako aj v živočíšnej výrobe. Čo sa týka produkcie cukrovej repy, patrí k špičke na Slovensku. Je to dlhodobo úspešný podnik a pravidelne tvorí zisk.

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce sa v rámci svojej činnosti zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou, predajom vlastných výrobkov a čiastočne aj poskytovaním služieb v poľnohospodárstve.

Hlavnou víziou Poľnohospodárskeho družstvo Lefantovce je dlhodobá produkcia vysokokvalitných rastlinných a živočíšnych produktov, ktoré sa budú môcť uplatniť v tvrdej konkurencii nielen na domácom ale aj európskom trhu.

4.1.2 SWOT analýza podniku

Silné stránky:

- výhodná geografická poloha na zásobovanie západného Slovenska
- optimálne pôdne a klimatické podmienky pre pestovanie poľných kultúr
- diverzifikácia výroby na rastlinnú a živočíšnu
- štruktúra výroby je prispôsobená prírodným a ekologickým podmienkam daných katastrov
- tradícia a skúsenosti s poľnohospodárskou prvovýrobou

- vysoká kvalita produkcie, nadpriemerné úrody
- špičkový manažment a vysokokvalifikovaný personál
- stabilné postavenie na trhu
- dobré meno medzi dodávateľmi a odberateľmi – stáli zmluvní obchodní partneri

Slabé stránky:

- rizikovosť poľnohospodárskej výroby
- vysoká nákladovosť prevádzky strojov
- opotrebovaná poľnohospodárska technika
- chýbajúca technika na zber krmovín
- nedostačujúce skladové priestory pre objemové krmivá a obilie

Príležitosti:

- rast kúpyschopnosti obyvateľstva
- diverzifikácia výroby
- vstup do odbytovej organizácie výrobcov
- zvýšenie konkurencieschopnosti medzi dodávateľmi, tlak na zníženie ceny vstupov
- vstup na nové trhy – priamy export poľnohospodárskych produktov

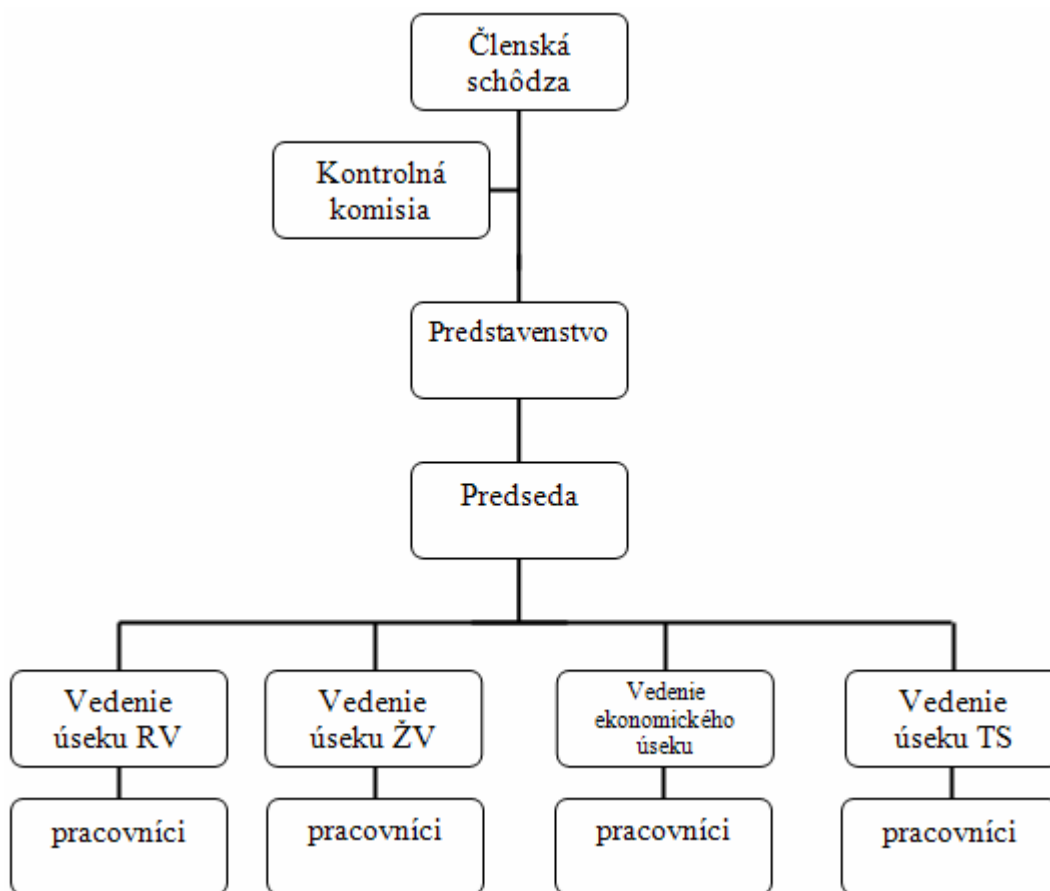
Ohrozenia:

- dovoz lacných poľnohospodárskych komodít z okolitých krajín
- dotačné znevýhodnenie oproti členom bývalej EÚ-15

SWOT analýza ukázala, že podnik je dostatočne silný na to, aby mohol uspieť v konkurenčných podmienkach trhu a po zohľadnení rizík využiť príležitosti ktoré sa mu ponúkajú.

4.1.3 Organizačná a riadiaca štruktúra

Schéma 2

Zdroj: Interné informácie PD Lefantovce

Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, ktorá sa koná pravidelne každý rok po ukončení účtovnej závierky. Predseda predstavenstva zvoláva predstavenstvo raz za dva mesiace.

Všetci zamestnanci sú zároveň aj členmi družstva. Členovia majú základný členský vklad vo výške 20.000 Sk a niektorí vlastnia aj družstevné podielnické listy.

Každý manažér nesie zodpovednosť za svoj úsek. Všetci zamestnanci sú odmeňovaní na základe vnútro podnikového poriadku pre odmeňovanie, ktorý stanovuje základnú mzdu a výšku odmien podľa kvality vykonanej práce a dosiahnutého hospodárskeho výsledku.

4.2 CHARAKTERISTIKA VÝROBNÝCH ODVETVÍ

4.2.1 Rastlinná výroba

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce sa nachádza v teplej repárskej výrobnjej oblasti. Väčšina chotára je mierne svahovitá, časť je členitá, pôdnym typom je v prevažnej časti hnedozem. Časť pôd je skeletovitá a časť nivná, mierne oglejená. V prevažnej miere sa nachádzajú ťažké pôdy s vysokou bonitou a obsahom humusu v ornici 1,6 – 3,0%. Priemerná nadmorská výška je 155 m n m. Lokalita, v ktorej sa družstvo nachádza patrí do veľmi teplých oblastí Slovenska s veľkým počtom snečných dní. Ročné zrážky dosahujú úroveň 540-560mm, ale posledné štyri roky boli výrazne suchšie.

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce hospodári na 918,95 ha poľnohospodárskej pôdy z toho je 808,03 ha ornej pôdy, 110,33 ha trvalých trávnych porastov (TTP) a 0,59 ha ovocné sady.

Štruktúrne zastúpenie plodín a hektárové úrody v tonách

Tabuľka 5

Plodina	2006		2007		2008	
	Výmera (ha)	Výnos (t/ha)	Výmera (ha)	Výnos (t/ha)	Výmera (ha)	Výnos (t/ha)
Pšenica ozimná	292,06	6,65	253,99	5,69	325,59	6,50
z toho potravinárska	274,02	6,65	241,85	5,69	308,38	6,50
Jačmeň jarný	248,10	4,90	218,66	5,00	205,69	5,60
z toho sladovnícky	225,65	4,90	194,66	5,00	192,84	5,60
Kukurica na zel.a siláž	-	-	13,49	38,55	14,51	44,80
Lucerna	2,48	8,06	1,97	10,00	1,97	10,00
Ďateľinové miešanky	4,05	8,64	4,05	10,00	4,05	10,00
Repka olejka ozimná	200,03	4,14	260,29	3,49	215,31	3,17
Cukrová repa	54,43	75,19	52,88	72,75	39,57	66,59

Zdroj: Vnútro podniková evidencia PD Lefantovce

Produkcia rastlinnej výroby je zameraná predovšetkým na trhovú produkciu, v menšej miere sa orientuje na naplnenie potrieb živočíšnej výroby. V RV sa družstvo venuje pestovaniu poľných kultúr ako sú pšenica, jačmeň, repka, cukrová repa, kukurica, lucerna a krmoviny. Hlavnými produktmi PD z hľadiska tržieb v rastlinnej výrobe sú pšenica potravinárska, sladovnícky jačmeň, repka olejná a cukrová repa. Na necelých 90%

ornej pôdy sa pestujú obilniny a olejníny. Výrobná stratégia podniku v oblasti rastlinnej výroby je zameraná na produkovanie vysokokvalitných poľných plodín, ktoré sa dajú predať za najvyššiu možnú cenu.

Úspech spočíva v správnom výbere vysokokvalitných osív, ktoré pri dodržiavaní agrotechnických postupov zabezpečia vysokú úrodu.

4.2.2 Živočíšna výroba

Živočíšna výroba je zameraná na výkrm hovädzieho dobytku. V chove výkrmových býkov sa využíva voľné ustajnenie na hlbokoj slamenej podstielke. Kŕmenie je zabezpečené miešacím kŕmnom vozom. Hnoj sa vytlačí radlicou a vyvezie na poľné betónové hnojisko. Počet kusov hovädzieho dobytku vo výkrme každoročne v priemere stúpa a to hlavne z toho dôvodu že družstvo sa zameralo len na chov HD. V roku 2006 družstvo kvôli nízkej cene ošípaných ukončilo chov ošípaných. Bolo pre družstvo nerentabilné pokračovať vo výkrme.

Stavy hospodárskych zvierat v kusoch

Tabuľka 6

Kategória	Počet v ks		
	2006	2007	2008
HD do 6.mes. – býčky	20	30	15
HD od 6.mes.do 1r.- býčky vo výkrme	40	51	57
HD nad 1r. do 2r. – býky a voly vo výkrme	113	59	119
HD nad 2r. – býky a voly vo výkrme	-	8	-
HD spolu	173	148	191

Zdroj: Vnútropodniková evidencia PD Lefantovce

4.3 ANALÝZA KAPITÁLOVEJ A MAJETKOVEJ ŠTRUKTÚRY PODNIKU

4.3.1 Analýza vývoja a štruktúry aktív

Pre každý podnik je dôležitá z hľadiska hospodárskej stability ako majetková, tak aj jeho kapitálová štruktúra. Majetkovou štruktúrou rozumieme podiel jednotlivých zložiek aktív na celom majetku. Na základe údajov získaných zo súvahy podniku je možné zhodnotiť zmeny, ktoré nastali v štruktúre majetku podniku. Pri hodnotení majetku je potrebné sa zamerať nielen na jeho štruktúru, ale aj na jeho vývoj z hľadiska času. Prehľad o vývoji aktív v čase a o ich štruktúre (v tis. Sk) udáva tabuľka 1.

Vývoj a štruktúra aktív v rokoch 2006 – 2008 (v tis. Sk a %)

Tabuľka 7

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		Štruktúra		
	2006	2007	2008	08-06	08-07	08/06	07/06	% 06	% 07	%08
Spolu majetok	46 507	49 773	53 350	6 843	3 577	1,147	1,070	100	100	100
Neobežný majetok	23 518	29 804	36 626	13 108	6 822	1,557	1,267	50,569	59,880	68,652
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Dlhodobý hmotný majetok	20 204	27 048	35 656	15 452	8 608	1,765	1,339	43,443	54,343	66,834
Dlhodobý finančný majetok	3 314	2 756	970	-2 344	-1 786	0,293	0,832	7,126	5,537	1,818
Obežný majetok	22 802	19 878	16 533	-6 269	-3 345	0,725	0,872	49,029	39,937	23,709
Zásoby	14 652	9 567	12 649	-2 003	3 082	0,863	0,653	31,505	19,221	23,709
Dlhodobé pohľadávky	975	85	6	-969	-79	0,006	0,087	2,096	0,171	0,011
Krátkodobé pohľadávky	4 566	6 717	3 287	-1 279	-3 430	0,720	1,471	9,818	13,495	6,161
Finančné účty	2 609	3 509	591	-2 018	-2 918	0,227	1,345	5,610	7,050	1,108
Časové rozlíšenie	187	91	191	4	100	1,021	0,487	0,402	0,183	0,358

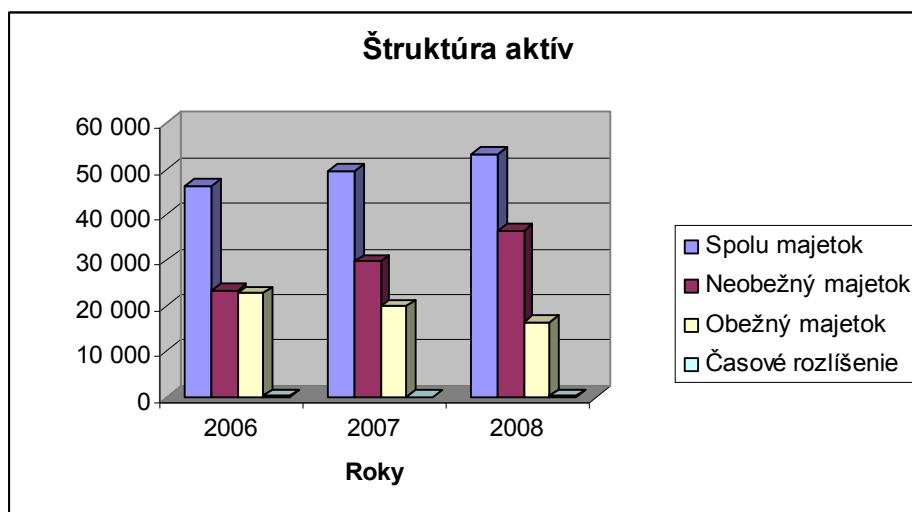
Zdroj: Súvaha PD Lefantovce, vlastné výpočty

Celkový majetok (aktíva) družstva mal rastúci trend počas celého sledovaného obdobia. V roku 2008 bola hodnota majetku 53 350 tis. Sk, čo je najvyššia hodnota za celé sledované obdobie. Ukazovateľ počas celého sledovaného obdobia narástol o 6 843 tis. Sk.

Pri posúdení štruktúry majetku môžeme konštatovať, že najväčším podielom na celkovom majetku podniku je neobežný majetok. Neobežný majetok podniku predstavuje 68,65 % z celkového majetku v roku 2008. Tento ukazovateľ mal rastúci trend a za sledované obdobie vzrástol o 13 108 tis. Sk, čo bolo spôsobené najmä rastom DHM.

Obežný majetok, skladajúci sa zo zásob, dlhodobých a krátkodobých pohľadávok a finančných účtov predstavuje 23,70 % z celkového majetku v roku 2008. Obežný majetok v sledovanom období mal klesajúci trend. Za sledované obdobie poklesol o 6 269 tis. Sk. Najväčší podiel na obežnom majetku predstavujú zásoby, ktoré majú za sledované obdobie kolísavý charakter. V roku 2008 hodnota zásob vzrástla oproti roku 2007 o 3 082 tis. Sk.

Graf 1

Zdroj: Tabuľka 7

4.3.2 Analýza vývoja a štruktúry pasív

Kapitálová štruktúra podniku predstavuje štruktúru jednotlivých zložiek kapitálu podniku. Pri analýze štruktúry kapitálu podniku je dôležité sledovať podiel vlastného imania na celkovom vloženom kapitále podniku.

Vývoj a štruktúra pasív v rokoch 2006 – 2008 (v tis. Sk a v %)

Tabuľka 8

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		Štruktúra		
	2006	2007	2008	08-06	08-07	08/06	07/06	% 06	% 07	% 08
Spolu vlastné imanie a záväzky	46 507	49 773	53 350	6 843	3 577	1,147	1,070	100,00	100,00	100,00
Vlastné imanie	40 856	44 485	44 660	3 804	175	1,093	1,089	87,85	89,38	83,71
Základné imanie	2 167	2 684	2 594	2 167	-90	1,197	1,239	4,66	5,39	4,86
Cudzie zdroje	5 051	4 951	7 694	2 643	2 743	1,523	0,980	10,86	9,95	14,42
Rezervy	355	549	475	120	-74	1,338	1,546	0,76	1,10	0,89
Dlhodobé záväzky	981	1 267	1 380	399	113	1,407	1,292	2,11	2,55	2,59
Krátkodobé záväzky	3 715	3 135	1 930	-1 785	-1 205	0,520	0,844	7,99	6,30	3,62
Bankové úvery	0	0	3 909	3 909	3 909	0,000	0,000	0,00	0,00	7,33
z toho dlhodobé	0	0	0	0	0	0,000	0,000	0,00	0,00	0,00
krátkodobé	0	0	3 909	3 909	3 909	0,000	0,000	0,00	0,00	7,33
Krátkodobé fin. výpomoci	0	0	0	0	0	0,000	0,000	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	600	337	996	396	659	1,660	0,562	1,29	0,68	1,87

Zdroj: Súvaha PD Lefantovce, vlastné výpočty

Z analýzy vyplýva, že celkový kapitál podniku označovaný aj ako vlastné imanie a záväzky, vykazoval v sledovanom období rastúci trend. Celková hodnota kapitálu v podniku v roku 2008 bola 53 350 tis. Sk, ktorá v porovnaní s rokom 2006 vzrástla o 6 843 tis. Sk.

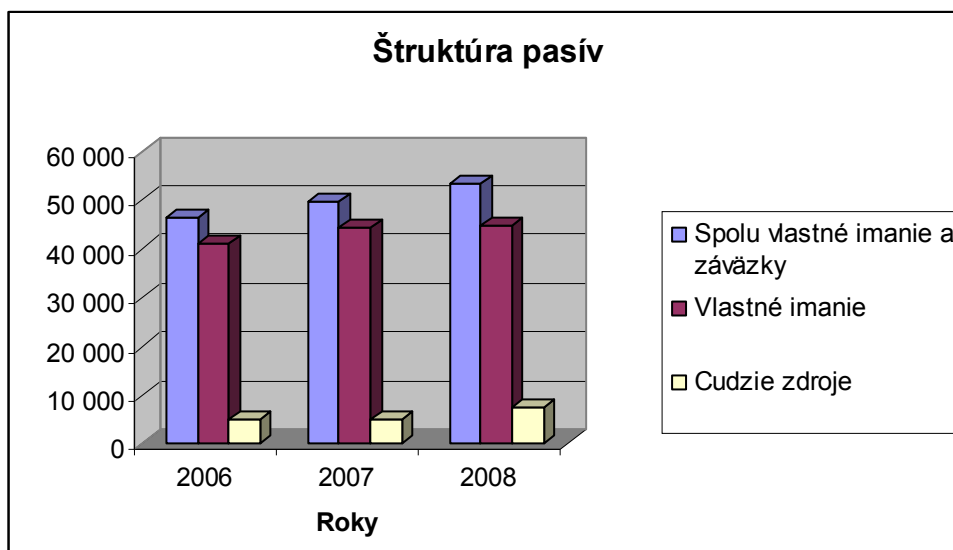
Na celkových pasívach sa najväčšou mierou podieľal vlastný kapitál (vlastné imanie) a v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. V roku 2006 tvorí 87,85 % z celkového kapitálu a za celé obdobie vzrástol o 3 804 tis. Sk.

Cudzie zdroje tvoria menšiu časť celkového kapitálu, v roku 2006 predstavovali 10,86 % z celkového kapitálu. Tento ukazovateľ počas sledovaného obdobia mal kolísavý priebeh a jeho hodnota vzrástla o 2 643 tis. Sk.

Dlhodobé záväzky mali rastúci priebeh a ich hodnota zaznamenala rast o 399 tis. Sk a počas sledovaného obdobia tvorili v priemere 2,41 % z celkového kapitálu. Krátkodobé záväzky sa na tvorbe celkového kapitálu podieľali v priemere 5,97 %.

V sledovanom období podnik vykazoval iba krátkodobé bankové úvery a to len v roku 2008 ich hodnota bola 3 909 tis. Sk.

Graf 2

Zdroj: Tabuľka 8

4.3.3 Posúdenie financovania obežného majetku

Pri posudzovaní financovania obežného majetku vychádzame zo zlatého bilančného pravidla. Toto pravidlo hovorí o tom, že podnik by mal mať toľko kapitálu, koľko potrebuje. Ak má kapitálu viac, jeho použitie je nehospodárne. Vtedy hovoríme, že podnik je prekapitalizovaný. Dochádza k tomu v prípade, ak je dlhodobým kapitálom krytý aj

obežný majetok. Ak má podnik kapitálu menej, spôsobuje to poruchy v prevádzke podniku a hovoríme, že podnik je podkapitalizovaný. (Gurčík, Ľ. 2004).

Posúdenie financovania obežného majetku (v tis. Sk)

Tabuľka 9

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2006	2007	2008	07-06	08-06	08-07	07/06	08/06	08/07
Obežný majetok-dlh.pohľadávky	21 827	19 793	16 527	-2034	-5300	-3266	0,9068	0,7572	0,8350
Krátkodobý cudzí kapitál	3 715	3 135	5 839	-580	2124	2704	0,8439	1,5717	1,8625
ČPK, ND	18 112	16 658	10 688	-1454	-7424	-5970	0,9197	0,5901	0,6416

Zdroj: Súvaha PD Lefantovce, vlastné výpočty

V prípade nášho skúmaného podniku ide o stav prekapitalizovanosti. Obežné aktíva v sledovanom období sú vyššie ako krátkodobý cudzí kapitál. To znamená že družstvo vykázalo čistý pracovný kapitál. A obežné aktíva boli kryté v analyzovanom období dlhodobým kapitálom.

4.4 ANALÝZA NÁKLADOV, VÝNOSOV A VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA

4.4.1 Analýza nákladov

Výkaz ziskov a strát je základným zdrojom informácií o výnosnosti činnosti družstva. Vo výkaze sa výsledok hospodárenia vykazuje v členení na výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, z finančnej činnosti a mimoriadnej činnosti. Pre potreby analýzy ukazovateľov výkazu je potrebné výsledkové položky rozdeliť na položky nákladov, výnosov, ukazovatele výsledku hospodárenia a dane z príjmov.

Vývoj a štruktúra nákladov (v tis. Sk a v %)

Tabuľka 10

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Štruktúra		
	2006	2007	2008	% 2006	% 2007	% 2008
Výrobná spotreba	18835	16 391	15 341	58,80	50,85	43,21
Osobné náklady	7 234	8 994	9 465	22,59	27,90	26,66
Dane a poplatky	755	864	853	2,36	2,68	2,40
Odpisy DNM a DHM	3 208	3 569	5 204	10,02	11,07	14,66
ZC predaného DM a materiálu	554	363	0	1,73	1,13	0,00
Tvorba rezerv na HČ	355	0	0	1,11	0,00	0,00
Ostatné náklady na HČ	67	216	130	0,21	0,67	0,37
Predané CP a podiely	0	931	1 200	0,00	2,89	3,38
Nákladové úroky	158	0	225	0,49	0,00	0,63
Ostatné náklady na FČ	864	905	3 082	2,70	2,81	8,68
Náklady celkom	32030	32 233	35 500	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Celkové náklady družstva za sledované obdobie mali rastúci charakter. V roku 2006 ich hodnota bola 32 030 tis. Sk a v roku 2008 ich hodnota bola 35 500 tis. Sk. Najväčší podiel na nákladoch 43-58% mala *výrobná spotreba*, čo aj zodpovedá charakteru poľnohospodárskeho podniku. Tento ukazovateľ mal klesajúci vývoj. V roku 2006 hodnota tohto ukazovateľa bola 18 835 tis. Sk, čo predstavuje jeho najvyššiu hodnotu. V roku 2008 bola hodnota tohto ukazovateľa najnižšia a to 15 341 tis. Sk.

Osobné náklady predstavovali druhú najvýznamnejšiu nákladovú položku. V roku 2006 dosiahli najnižší podiel a to 22,59% t.j. 7 234 tis. Sk a najvyšší podiel v roku 2007 a to 27,90% čo zároveň predstavuje hodnotu 8 994 tis. Sk.

Odpisy DHM a DNM predstavovali 10-14%-ný podiel na celkových nákladoch. Za sledované obdobie mali rastúci priebeh. Hodnota tohto ukazovateľa sa pohybovala od 3 208 tis. Sk do 5 204 tis. Sk.

Ostatné zložky nákladov sa na celkových nákladoch podieľali len nepatrnou výškou.

Z hore uvedeného vyplýva, že najvyšší podiel na celkových nákladoch majú náklady z hospodárskej činnosti.

4.4.2 Analýza výnosov

Celkové výnosy družstva počas celého sledovaného obdobia mali kolísavý charakter. V roku 2006 ich hodnota bola 34 060 tis. Sk, čo predstavuje najnižšiu hodnotu. V roku 2007 ich hodnota stúpila na 36 514 tis. Sk a v nasledujúcom roku klesla na hodnotu 35 517 tis. Sk.

Vývoj a štruktúra výnosov (v tis. Sk a v %)

Tabuľka 11

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Štruktúra		
	2006	2007	2008	% 2006	% 2007	% 2008
Výroba	26 448	28 109	26 282	77,65	76,98	74,00
Tržby z predaja DM a materiálu	473	1 131	84	1,39	3,10	0,24
Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z HČ	310	0	0	0,91	0,00	0,00
Ostatné výnosy z HČ	6 806	7 175	9 026	19,98	19,65	25,41
Tržby z predaja CP a podielov	0	93	120	0,00	0,25	0,34
Výnosvé úroky	23	4	5	0,07	0,01	0,01
Ostatné výnosy z FČ	0	2	0	0,00	0,01	0,00
Výnosy celkom	34 060	36 514	35 517	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Najväčší podiel na celkových výnosoch družstva má *výroba*, ktorej podiel v priemere predstavoval 76,21%. V roku 2006 hodnota tohto ukazovateľa bola na úrovni 26 448 tis. Sk a v roku 2008 hodnota ukazovateľa klesla na 26 282 tis. Sk.

Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti sú druhou významnou zložkou celkových výnosov. Najvyšší podiel 25,41% dosiahli v roku 2008, čo predstavuje aj najvyššiu hodnotu 9 026 tis. Sk. Najnižší podiel dosiahli v roku 2007 a to 19,65% ale najnižšiu hodnotu 6 806 tis. Sk dosiahli v roku 2006.

Ostatné zložky výnosov sa na celkových výnosoch podieľali len nepatrnou výškou.

Z uvedeného vyplýva, podobne ako pri nákladoch, že najvyšší podiel na celkových výnosoch majú výnosy z hospodárskej činnosti.

4.4.3 Analýza výsledku hospodárenia

Za sledované obdobie družstvo dosiahlo dva krát kladný výsledok hospodárenia (zisk) a raz záporný výsledok hospodárenia (stratu), čo dokazuje aj tabuľka 12.

Vývoj a štruktúra výsledku hospodárenie (v tis. Sk)

Tabuľka 12

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Index		
	2006	2007	2008	08/07	07/06	08/06
VH z hospodárskej činnosti	3 029	6 018	4 399	0,73	1,99	1,45
VH z finančnej činnosti	-999	-1 737	-4 382	2,52	1,74	4,39
VH z mimoriadnej činnosti	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Daň z príjmu z bežnej činnosti	153	801	627	0,78	5,24	4,10
VH za účtovné obdobie	1 877	3 480	-611	-0,18	1,85	-0,33

Zdroj: Výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Jeho najvyššia hodnota bola v roku 2007 a to 3 480 tis. Sk, čo predstavovalo nárast oproti roku 2006 o 1 603 tis. Sk. Na tvorbe výsledku hospodárenia sa podieľal predovšetkým VH z hospodárskej činnosti, ktorý mal kolísavý priebeh. V roku 2007 jeho hodnota vzrástla oproti roku 2006 o 2 989 tis. Sk a následne v roku 2008 klesla na hodnotu 4 399 tis. Sk.

Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti je väčší ako výsledný výsledok hospodárenia, pretože družstvo vykazuje z finančnej činnosti stratu a mimoriadnu činnosť nevykazuje žiadnu.

4.5 ANALÝZA PEŇAŽNÝCH TOKOV – CASH FLOW

Vstupné údaje pre výpočet cash flow I. – IV. (v tis. Sk)

Tabuľka 13

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index	
	2006	2007	2008	07-06	08-07	07/06	08/07	08/06
Výsledok hospodárenia	1 877	3 480	-611	1603	-4091	1,854	-0,176	-0,326
Odpisy dlhodobého majetku	3 208	3 569	3 208	361	-361	1,113	0,899	1,000
Časové rozlíšenie na strane majetku	187	91	191	-96	100	0,487	2,099	1,021
Časové rozlíšenie na strane VI a záv. spolu	600	337	996	-263	659	0,562	2,955	1,660
Stav rezerv	355	549	475	194	-74	1,546	0,865	1,338
Stav zásob	14 652	9 567	12 649	-5085	3082	0,653	1,322	0,863
Stav krátkodobých pohľadávok	4 566	6 717	3 287	2151	-3430	1,471	0,489	0,720
Stav krátkodobých záväzkov	3 715	3 135	1 930	-580	-1205	0,844	0,616	0,520

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Cash flow I. v celom sledovanom období zaznamenal kolísavý priebeh. V roku 2006 jeho hodnota bola na úrovni 5 085 tis. Sk, čo oproti roku 2007 predstavovalo nárast o 1 991 tis. Sk. V roku 2008 hodnota tohto ukazovateľa klesla na 5 078 tis. Sk. Cash flow I. tvorili zisk, (ktorý v roku 2007 dosiahol najvyššiu hodnotu), odpisy (v rokoch 2006 a 2008 mali rovnakú hodnotu), v malej miere rezervy a zmena stavu časového rozlíšenia aktív a časové rozlíšenie pasív.

Nárast Cash flow II. v roku 2007 oproti Cash flow I. spôsobila zmena stavu zásob. Zníženie krátkodobých pohľadávok v roku 2008 spôsobilo zvýšenie Cash flow III. Pokles krátkodobých záväzkov spôsobil pokles CF IV.

Vývoj ukazovateľov cash flow (v tis. Sk)

Tabuľka 14

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index	
	2006	2007	2008	07-06	08-07	06/05	08/07	07/06
Cash flow I.	5 085	7076	5 078	1 991	-1 998	x	0,7176	1,3915
Cash flow II.	x	12 161	1 996	x	-10 165	x	0,1641	x
Cash flow III.	x	10 010	5 426	x	-4 584	x	0,5421	x
Cash flow IV.	x	9 430	4 221	x	-5 209	x	0,4476	x

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Výpočet net cash flow (v tis. Sk)

Tabuľka 15

Ukazovatele	2007	2008
Výsledok hospodárenia po zdanení	3 480	-611
Odpisy	3 569	5 204
Zmena stavu rezerv	194	-74
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane majetku	96	-100
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane vlastného imania a záväzkov spolu	-263	659
Zmena stavu krátkodobých záväzkov	-580	-1 205
Zmena stavu krátkodobých pohľadávok	-2 151	3 430
Zmena stavu zásob	5 085	-3 082
Zmena stavu krátkodobých bank. úverov a finančných výpomocí	0	3 909
Zmena stavu krátkodobého finančného majetku	0	0
Cash flow z prevádzkovej činnosti	9 430	8 130
Zmena stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	-6 844	-8 608
- Odpisy dlhodobého majetku	-3 569	-5 204
Zmena stavu finančných investícií	558	1 786
Cash flow z investičných aktivít	-9 855	-12 026
Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie	0	0
Zmena stavu dlhodobých pohľadávok	890	79
Zmena stavu dlhodobých záväzkov	286	113
Zmena stavu dlhodobých bankových úverov	0	0
Zmena stavu vlastného imania	3 629	175
-Výsledok hospodárenia po zdanení	-3 480	611
Cash flow z finančných aktivít	1 325	978
Net cash flow	900	-2 918
Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia	2 609	3 509
Net cash flow	900	-2 918
Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia	3 509	591

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Net cash flow v roku 2007 predstavuje hodnotu 900 tis. Sk a v roku 2008 je hodnota cash flow záporná, a to – 2 918 tis. Sk. Net cash flow dostaneme sčítaním CF z hospodárskej (prevádzkovej) činnosti, CF z investičných aktivít a CF z finančných aktivít. Z tabuľky 15 môžeme vidieť, že CF z hospodárskej činnosti dosahuje v jednotlivých rokoch kladné hodnoty.

CF z investičných aktivít vykazuje v sledovanom období záporné hodnoty, čoho dôvodom je zvyšovanie dlhodobého hmotného majetku v jednotlivých rokoch, čo vedie aj k zvyšovaniu odpisov.

CF z finančných aktivít bol kladný a to hlavne vďaka zmene stavu vlastného imania a zmene stavu dlhodobých pohľadávok.

Rozhodujúcim faktorom vo vývoji CF je predovšetkým cash flow z hospodárskej činnosti a cash flow z finančných aktív, ktorý počas celého analyzovaného obdobia nadobúda kladné hodnoty. Naopak cash flow z investičných aktív dosahoval v sledovanom období záporné hodnoty.

4.6 ANALÝZA UKAZOVATEĽOV EX POST

4.6.1 Ukazovatele likvidity

Spôľahlivú výpoveď o finančnej situácii podniku možno získať analýzou ukazovateľov likvidity, čiže jeho schopnosti hradiť včas svoje záväzky voči všetkým dodávateľom resp. veriteľom.

Vývoj ukazovateľov likvidity

Tabuľka 16

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2006	2007	2008	07-06	08-06	08-07	07/06	08/06	08/07
Celková likvidita	6,1378	6,3407	8,5663	0,2029	2,4285	2,2257	1,033	1,396	1,351
Bežná likvidita	1,9314	3,2619	2,0093	1,3305	0,0780	-1,2526	1,689	1,040	0,616
Pohotová likvidita	0,7023	1,1193	0,3062	0,4170	-0,3961	-0,8131	1,594	0,436	0,274

Zdroj: Súvaha PD Lefantovce, vlastné výpočty

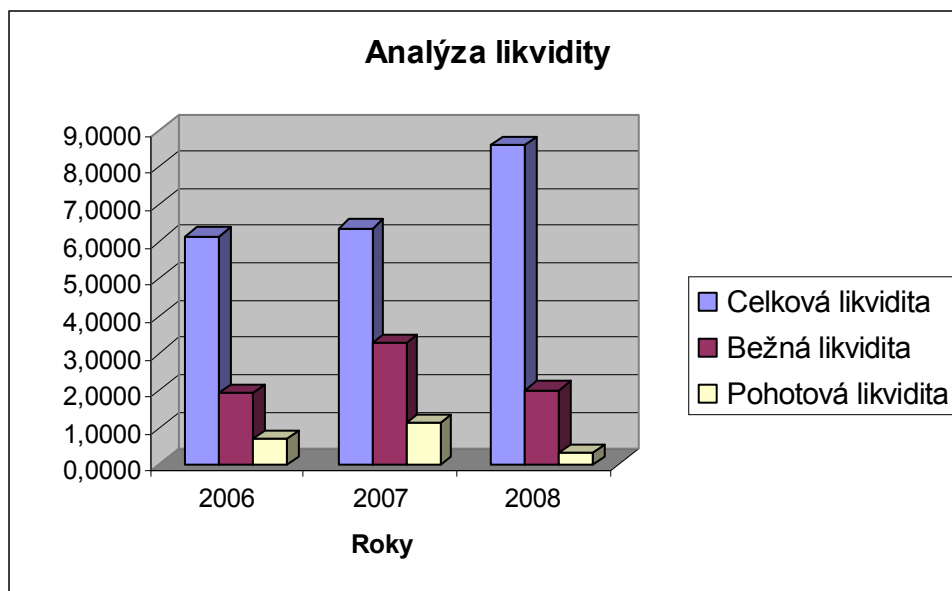
Celková likvidita sa za sledované obdobie pohybovala v rozpätí od 6,14 do 8,56, najvyššiu hodnotu nadobudla v roku 2008 a najnižšiu v roku 2006. V celom sledovanom období bola hodnota ukazovateľa niekoľkonásobne vyššia ako odporúčaná maximálna hodnota, čo vypovedá o tom že podnik má veľké množstvo zásob. Znižuje sa riziko platobnej neschopnosti podniku. Hodnota ukazovateľa nemá byť menšia ako 1,50, optimum je 2,00 a za maximálnu hodnotu je považovaný pomer 2,50. (Gurčík, Ľ. 2004).

Hodnota **bežnej likvidity** bola taktiež za celé sledované obdobie vyššia ako odporúčaná maximálna hodnota. Hodnota bežnej likvidity sa pohybovala v intervale od 1,93 do 3,26. Hodnota ukazovateľa by sa mala pohybovať od 1,00 do 1,50. (Gurčík, Ľ. 2004). Z dosiahnutých hodnôt bežnej likvidity vyplýva, že družstvo nemalo počas sledovaného obdobia uhradiť krátkodobé záväzky.

Optimálna hodnota **pohotovej likvidity** je v intervale od 0,20 do 0,80, čiže na jednu Sk krátkodobých záväzkov pripadá najmenej 0,20 Sk najlikvidnejších prostriedkov. (Gurčík, Ľ. 2004). V prípade družstva dosahuje ukazovateľ hodnoty v rozpätí od 0,30 do 1,12. V roku 2008 dosiahol ukazovateľ hodnotu 0,30 čo je tesne nad minimálnou

odporúčanou hodnotou. V roku 2006 na jednu korunu krátkodobých záväzkov pripadá 0,70 najlikvidnejších prostriedkov. Ukazovateľ pohotovej likvidity v roku 2007 dosiahol hodnotu 1,12, čo je vyššia hodnota ako maximálna prijateľná hodnota (0,80). To znamená, že podnik je schopný kryť svoje bežné potreby pohotovými platobnými prostriedkami.

Graf 3

Zdroj: Tabuľka 16

4.6.2 Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity vyjadrujú efektívnosť využívania aktív. Vyjadrujú buď dobu obratu aktív alebo ich obrat.

Vývoj ukazovateľov aktivity

Tabuľka 17

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2006	2007	2008	07-06	08-06	08-07	07/06	08/06	08/07
<i>Doba obratu zásob</i>	x	x	x						
vo vzťahu k tržbám	207	103	192	-104	-15	89	0,496	0,929	1,872
vo vzťahu k nákladom	284	213	301	-71	17	88	0,750	1,060	1,413
Doba inkasa pohľadávok	64	72	50	8	-15	-22	1,118	0,774	0,693
<i>Doba splácania záväzkov</i>	x	x	x						
vo vzťahu k tržbám	52	34	29	-19	-23	-4	0,641	0,559	0,872
vo vzťahu k nákladom	72	70	46	-2	-26	-24	0,970	0,638	0,658
Doba obratu celkového majetku	656	534	810	-123	154	276	0,813	1,234	1,517
Obrat celkového majetku	0,5562	0,6840	0,4507	0,13	0	0	1,230	0,810	0,659

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Doba obratu zásob vyjadruje koľko dní trvá jedna obrátka zásob. Je rozhodujúcim ukazovateľom viazanosti kapitálových zdrojov. Veľkosť podnikových zásob má vplyv na podnikovú ekonomiku. Poľnohospodárstvo je typické vyššou mierou viazanosti kapitálu vo forme zásob, a to vzhľadom na jeho biologický a sezónny charakter. Hodnotu ukazovateľa sme počítali v dvoch formách a to vo vzťahu k tržbám a vo vzťahu k nákladom. Doba obratu zásob vo vzťahu k tržbám bola v roku 2007 103 dní a vo vzťahu k nákladom 213 dní. To je za sledované obdobie najnižší obrat zásob.

Ukazovateľ **doba inkasa pohľadávok** vyjadruje za aké dlhé obdobie sú pohľadávky v priemere splatné. V roku 2008 bola doba inkasa pohľadávok 50 dní, je to o 22 dní menej ako v roku 2007. Postupné skracovanie tejto doby pozitívne vplýva na splácanie záväzkov a platobnú schopnosť podniku.

Doba splácania záväzkov vyjadruje dobu trvania úhrady záväzku od momentu jeho vzniku. Priemerná doba splácania záväzkov vo vzťahu k tržbám bola 38 dní a vo vzťahu k nákladom až 62 dní. Je potrebné sledovať ukazovateľ doba splácania záväzkov vo vzťahu k dobe inkasa pohľadávok. Doba splácania záväzkov je v sledovanom období kratšia ako doba inkasa pohľadávok.

Doba obratu celkového majetku vyjadruje počet dní jednej obrátky celkového majetku v podniku. V roku 2007 bola hodnota ukazovateľa 534 dní, čo bola najnižšia hodnota za sledované obdobie a napriek tomu to nie je ani jedna obrátka za rok. Ak by mali tieto hodnoty v budúcom období klesajúci charakter bolo by to pre podnik priaznivé.

4.6.3 Ukazovatele zadĺženosti

Ukazovatele zadĺženosti vyjadrujú, aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku.

Vývoj ukazovateľov zadĺženosti

Tabuľka 18

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2006	2007	2008	07-06	08-06	08-07	07/06	08/06	08/07
Celková zadĺženosť	0,109	0,099	0,144	-0,009	0,036	0,045	0,916	1,328	1,450
Stupeň samofinancovania	0,878	0,894	0,837	0,015	-0,041	-0,057	1,017	0,953	0,937
Finančná páka	1,138	1,119	1,195	-0,019	0,056	0,076	0,983	1,049	1,068
Úverová zaťaženosť	0,000	0,000	0,073	0,000	0,073	0,073	0,000	0,000	0,000
Úrokové krytie	15,137	0,000	-2,232	-15,137	-17,368	-2,232	0,000	-0,147	0,000
Úrokové krytie vrátane odpisov	35,441	0,000	20,897	-35,441	-14,543	20,897	0,000	0,590	0,000
Platobná neschopnosť	1,229	2,143	1,703	0,914	0,474	-0,439	1,743	1,386	0,795

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

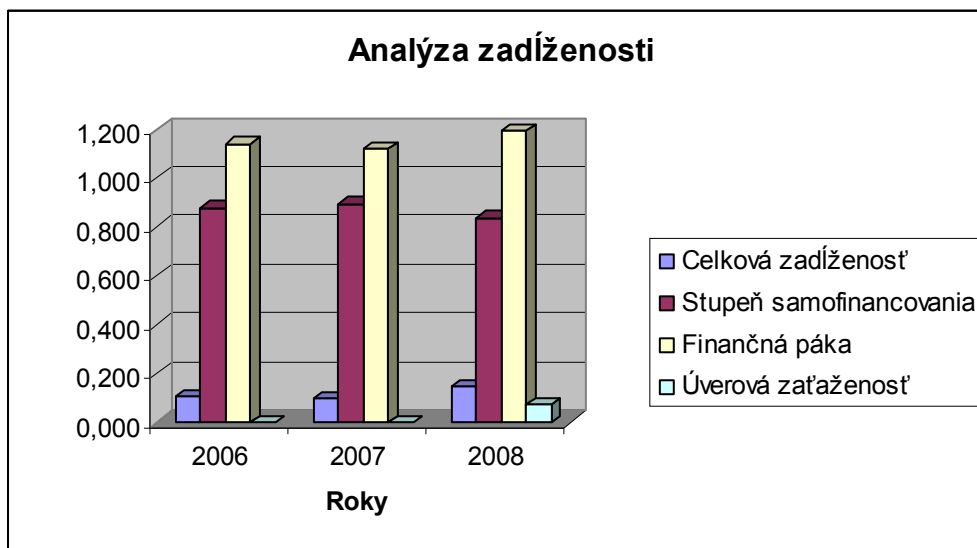
Celková zadlženosť podniku hovorí o tom, aké je zaťaženie podniku cudzím kapitálom. Odporúčaná hodnota tohto kapitálu by nemala prekročiť hodnotu 0,50. (Gurčík, Ľ. 2004). V prípade nášho podniku sa hodnoty ukazovateľa pohybujú v rozpätí od 0,10 do 0,14, to znamená že podnik sa nachádza v norme.

Stupeň samofinancovania vyjadruje, akou mierou sa podieľa vlastný kapitál na celkovom kapitály. V roku 2006 a v roku 2007 má tento ukazovateľ mierne stúpajúcu tendenciu, čo znamená , že družstvo zvyšuje zabezpečenie svojich potrieb vlastnými zdrojmi z 0,87 na 0,89. V roku 2008 sa tento ukazovateľ dostal na hodnotu 0,83.

Finančná páka nám poskytuje informácie o financovaní aktív z vlastných zdrojov. V roku 2006 na 1 Sk pripadalo 1,14 Sk vlastného kapitálu, v roku 2006 to bolo 1,12 Sk a v poslednom sledovanom roku pripadalo na 1 Sk aktív 1,19 Sk vlastného kapitálu. Z toho vidíme, že rozdiely v hodnotách sú veľmi malé, čo znamená že financovanie aktív z vlastných zdrojov je pomerne vyrovnané.

Úverové zaťaženie vyjadruje podiel bankových úverov a krátkodobých finančných výpomocí k vlastnému imaniu. Hodnota by mala byť nižšia ako 0,50, (Gurčík, Ľ. 2004). čo sa v sledovanom období podarilo dosiahnuť. V roku 2008 bola hodnota ukazovateľa 0,07, čo je pozitívne, pretože družstvo je minimálne úverovo zaťažené a v roku 2006 a 2007 nemá žiadne úverové zaťaženie.

Graf 4

Zdroj: Tabuľka 18

4.6.4 Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability hodnotia všeobecnú efektívnosť využitia vloženého kapitálu do podnikateľskej činnosti. Najdôležitejším ukazovateľom úspešnosti podnikania je zisk.

Vývoj ukazovateľov rentability

Tabuľka 19

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2006	2007	2008	07-06	08-06	08-07	07/06	08/06	08/07
Rentabilita celkového kapitálu	0,043	0,070	-0,008	0,027	-0,051	-0,078	1,622	-0,186	-0,115
Rentabilita vlastného kapitálu	0,046	0,078	-0,014	0,032	-0,060	-0,092	1,703	-0,298	-0,175
Rentabilita základného imania	0,866	1,297	-0,236	0,430	-1,102	-1,532	1,497	-0,272	-0,182
Rentabilita celkových tržieb	0,071	0,099	-0,025	0,028	-0,097	-0,124	1,388	-0,355	-0,256
Rentabilita celkových výnosov	0,055	0,096	-0,017	0,040	-0,072	-0,113	1,734	-0,313	-0,181
Rentabilita pridanej hodnoty	0,247	0,297	-0,056	0,050	-0,302	-0,353	1,205	-0,227	-0,188
Rentabilita osobných nákladov	0,259	0,387	-0,065	0,127	-0,324	-0,451	1,491	-0,249	-0,167
Rentabilita celkových nákladov	0,058	0,108	-0,017	0,050	-0,076	-0,126	1,854	-0,299	-0,161
Úhrnná výnosnosť celkového kapitálu	1,365	1,367	1,507	0,001	0,142	0,141	1,001	1,104	1,103

Zdroj: Súvaha, výkaz ziskov a strát PD Lefantovce, vlastné výpočty

Rentabilita celkového kapitálu vyjadruje s akou intenzitou sa reprodukuje kapitál vložený do podniku. Ukazovateľ má kolísaví charakter. V roku 2006 je rentabilita celkového kapitálu 0,043, z čoho vyplýva, že 1000 Sk vloženého kapitálu prinieslo 43 Sk zisku. V roku 2007 dosiahla rentabilita celkového kapitálu najvyššie hodnoty za celé sledované obdobie a to 0,070.

Ukazovateľ **rentability vlastného kapitálu** vyjadruje do akej miery podnik reprodukuje vlastné zdroje. Rentabilita vlastného kapitálu by mala byť väčšia ako rentabilita celkového kapitálu. Hodnoty tohto ukazovateľa sa pohybujú od 0,046 do -0,014 čím splňajú danú podmienku.

Rentabilita základného imania udáva, koľko zisku pripadá na 1 Sk základného imania. V roku 2006 pripadalo na 1 Sk základného imania 0,866 Sk zisku, a v roku 2007 bol zaznamenaný nárast kedy na 1 Sk pripadalo 1,297 Sk zisku.

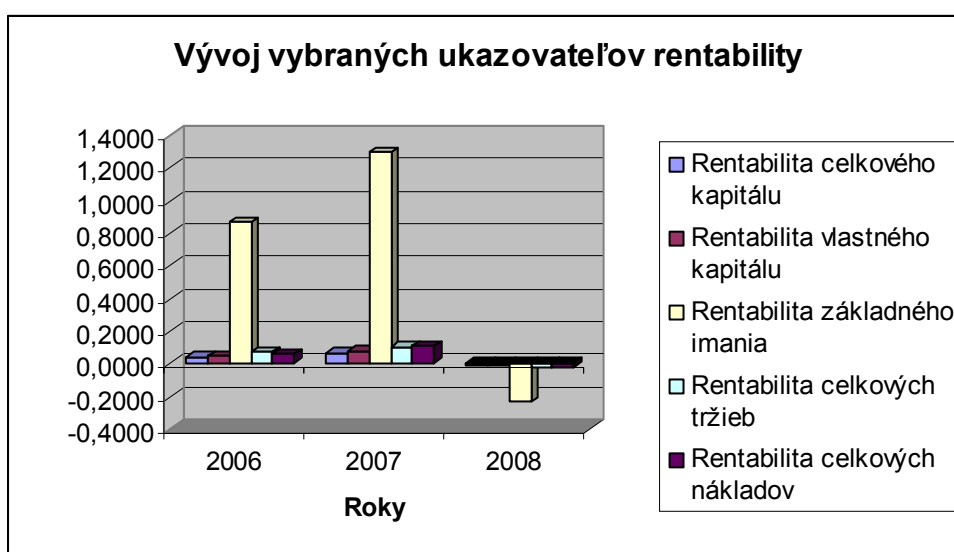
Rentabilita celkových tržieb vyjadruje koľko zisku vyprodukovala firma na jednu korunu tržieb. Charakterizuje trhovú úspešnosť podniku. Z hodnôt ukazovateľa môžeme konštatovať, že v roku 2006 na 1000 Sk tržieb pripadá 71 Sk čistého zisku. V roku 2007 je

to 99 Sk čistého zisku pripadajúceho na 1000 Sk tržieb a v roku 2008 pripadá na 1000 Sk tržieb -25 Sk čistého zisku.

Skoro najvyššie hodnoty rentability dosahoval podnik pri **rentabilite pridanej hodnoty**. Tento ukazovateľ dosiahol podobne ako aj ostatné ukazovatele rentability najvyššiu hodnotu v roku 2007 a to 0,297, čo znamená, že v tomto roku bolo na 1 Sk pridanej hodnoty vytvorených 0,297 Sk zisku.

Rentabilita celkových nákladov hovorí o podiele čistého zisku pripadajúceho na jednu jednotku nákladov. Počas sledovaného obdobia sa jej hodnota znížila z 58 Sk na -17 Sk vyprodukovaného zisku z 1000 Sk celkových nákladov.

Graf 5

Zdroj: Tabuľka 19

4.7 ANALÝZA EX ANTE

4.7.1 Altmanov model

Altmanov model pomôže odhadnúť pravdepodobný finančný vývoj spoločnosti. Vyššia hodnota vypovedá o tom, že podnik je „zdravší“.

Výpočet Altmanovho Z – koeficienta

Tabuľka 20

Ukazovateľ		Váha faktora	Skutočná hodnota			Prepočítaná hodnota		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
X ₁	Čistý prevádzkový kapitál/celkový kapitál	0,717	0,389	0,335	0,200	0,279	0,240	0,144
X ₂	Nerozdelený zisk/celkový kapitál	0,847	0,103	0,126	0,180	0,087	0,107	0,153
X ₃	Zisk pred zdanením + úroky/celkový kapitál	3,107	0,051	0,083	-0,009	0,160	0,259	-0,029
X ₄	Vlastný kapitál/cudzí kapitál	0,42	8,089	8,985	6,934	3,397	3,774	2,912
X ₅	Tržby/celkový kapitál	0,998	0,556	0,684	0,451	0,555	0,683	0,450
Z	Zeta - koeficient	x	x	x	x	4,479	5,062	3,629

Zdroj: Vlastné výpočty

Z uvedenej analýzy vyplýva, že Z - koeficient dosahoval v sledovanom období hodnoty od 3,629 do 5,062, tzn., že finančná situácia PD je zdravá, pretože hodnoty tohto koeficientu boli väčšie ako 2,9.

4.7.2 Index bonity

Výpočet indexu bonity

Tabuľka 21

Ukazovateľ		Váha faktora	Skutočná hodnota			Prepočítaná hodnota		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
X ₁	Cash flow/cudzí kapitál	1,50	0,178	-0,589	-0,262	0,267	-0,884	-0,393
X ₂	Celkový kapitál/cudzí kapitál	0,08	9,207	10,053	6,934	0,737	0,804	0,555
X ₃	Zisk pred zdanením/celkový kapitál	10,00	0,048	0,083	-0,014	0,480	0,832	-0,136
X ₄	Zisk pred zdanením/výnosy	5,00	0,066	0,114	-0,021	0,328	0,569	-0,103
X ₅	Zásoby/spolu majetok	0,30	0,315	0,192	0,237	0,095	0,058	0,071
X ₆	Výnosy/spolu majetok	0,10	0,732	0,732	0,663	0,073	0,073	0,066
B	Index bonity	x	x	x	x	1,980	1,452	0,060

Zdroj: Vlastné výpočty

Z uvedenej analýzy vyplýva, že index bonity dosahoval hodnoty od 1,452 do 1,980, ktoré podľa stupnice znamenajú, že podnik mal v rokoch 2006 a 2007 dobrú bonitu. V roku 2008 bola hodnota bonity 0,060, čo je medzi hodnotami 0 a 1 a to znamená, že podnik má určité problémy.

4.7.3 CH – index

Výpočet CH – indexu

Tabuľka 22

Ukazovateľ		Váha faktora	Skutočná hodnota			Prepočítaná hodnota		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
X ₁	Zisk po zdanení /celkový kapitál * 100	0,37	4,036	6,992	-1,145	1,493	2,587	-0,424
X ₂	Zisk po zdanení /tržby * 100	0,25	7,256	10,222	-2,541	1,814	2,556	-0,635
X ₃	Cash flow/závazky	0,21	0,192	-0,663	-0,610	0,040	-0,139	-0,128
X ₄	Závazky/tržby * 365	-0,10	66,264	47,196	50,241	-6,626	-4,720	-5,024
X ₅	Cudzí kapitál/celkový kapitál *100	-0,07	10,861	9,947	14,422	-0,760	-0,696	-1,010
CH	CH - index	x	x	x	x	-4,039	-0,413	-7,221

Zdroj: Vlastné výpočty

Hodnota CH- indexu pre rok 2006 je - 4,039 a pre rok 2007 je to hodnota -0,413, čo znamená, že obidve hodnoty sú v intervale $-5 < CH < 2,5$. Počas týchto rokov možno podnik hodnotiť ako priemerný. Hodnota CH- indexu v roku 2008 je -7,221, z čoho vyplýva, že CH- index je ≤ -5 , podnik je teda v danom roku neprosperujúci.

4.7.4 G – index

Výpočet G – indexu

Tabuľka 23

Ukazovateľ		Váha faktora	Skutočná hodnota			Prepočítaná hodnota		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
X1	Nerozdelený zisk/VI a záväzky spolu	3,412	0,1033	0,1264	0,1804	0,3524	0,4314	0,6154
X2	VH pred zdanením/VI a záväzky spolu	2,226	0,0480	0,0832	-0,0136	0,1069	0,1852	-0,0303
X3	VH pred zdanením/podnikové výnosy	3,277	0,0656	0,1137	-0,0205	0,2149	0,3726	-0,0673
X4	Cash flow/VI a záväzky spolu	3,149	0,0194	-0,0586	-0,0378	0,0609	-0,1846	-0,1191
X5	Zásoby/podnikové výnosy	2,063	0,4302	0,2627	0,3573	0,8875	0,5419	0,7372
	G-index	x	x	x	x	1,6227	1,3465	1,1358

Zdroj: Vlastné výpočty

Vypočítané hodnoty G – indexu sú v intervale $-0,6 < G < 1,8$, preto môžeme konštatovať, že analyzovaný podnik je v sledovanom období priemerný.

5 ZÁVER A NÁVRHY NA VYUŽITIE POZNATKOV

Cieľom diplomovej práce bolo prostredníctvom finančnej analýzy zhodnotiť činnosť vybraného poľnohospodárskeho podniku, ktorým bolo Poľnohospodárske družstvo Lefantovce. Z toho dôvodu bola vykonaná finančná analýza „ex post“ prostredníctvom ukazovateľov likvidity, aktivity, rentability a zadĺženosti a finančná analýza „ex ante“ využitím Altmanovho modelu, Indexu bonity, CH- indexu a G- indexu. Finančná analýza bola uskutočnená za obdobie troch rokov, a to 2006, 2007 a 2008.

Poľnohospodárske družstvo Lefantovce sa v rámci svojej činnosti zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou, predajom vlastných výrobkov a čiastočne aj poskytovaním služieb v poľnohospodárstve.

Na základe poznatkov vyplývajúcich z analýzy, môžeme vyvodiť nasledovné závery:

Analýzou majetkovej štruktúry sme zistili, že v sledovanom období na celkovom majetku mal najväčší podiel neobežný majetok. V roku 2008 neobežný majetok podniku predstavoval 68% z celkového majetku. Tento ukazovateľ mal rastúci trend a za sledované obdobie vzrástol o 13 108 tis. Sk.

Z hodnotenia kapitálovej štruktúry vyplýva, že podnik na krytie svojho majetku využíva najmä vlastné zdroje – v priemere 87% pasív tvorí vlastné imanie (vlastný kapitál). Cudzie zdroje tvoria menšiu časť celkového kapitálu, z ktorých najväčšie zastúpenie majú krátkodobé záväzky.

Pri posudzovaní financovania obežného majetku sme zistili, že obežné aktíva sú v sledovanom období vyššie ako krátkodobý cudzí kapitál. V prípade nášho skúmaného podniku ide o stav prekapitalizovanosti. To znamená, že družstvo vykazovalo čistý pracovný kapitál.

Celkové náklady družstva za sledované obdobie mali rastúci charakter, dôvodom čoho je najmä zvyšovanie cien vstupov pri znižujúcich sa nákupných cenách poľnohospodárskych výstupov. Napriek tomu, že sa predpokladá podobný vývoj aj v nasledujúcich rokoch je potrebné sa zamerať na znižovanie úrovne tejto kategórie. Vplyv krízy spôsobil zníženie cien, ktoré sa plošne dotklo všetkých plodín a všetkých komodít.

Najväčší podiel na nákladoch 43-58% mala *výrobná spotreba*, čo aj zodpovedá charakteru poľnohospodárskeho podniku.

Celkové výnosy družstva mali kolísavý charakter. Výšku výnosov v najväčšej miere ovplyvnili tržby s predaja vlastných výrobkov (najmä cukrovej repy), hodnota tohto

ukazovateľa bola v roku 2008 na úrovni 24 047 tis. Sk. *Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti* sú druhou významnou zložkou celkových výnosov. Najvyšší podiel 25,41% dosiahli v roku 2008. Podobne ako pri nákladoch, najvyšší podiel na celkových výnosoch majú výnosy z hospodárskej činnosti.

Kladný rozdiel dosiahnutých výnosov a nákladov znamená, že podnik v rokoch 2006 a 2007 dosiahol zisk, záporný rozdiel predstavuje stratu, ktorú podnik vykazoval v roku 2008. Na tvorbe výsledku hospodárenia sa podieľal predovšetkým VH z hospodárskej činnosti, VH z mimoriadnej činnosti bol nulový a VH z finančnej činnosti vykazoval v každom roku stratu.

Podľa analýzy Cash flow v roku 2008 bola hodnota Net cash flow záporná, hoci CF z hospodárskej činnosti dosahoval kladné hodnoty. Kladný Net cash flow bol v podniku v roku 2007, keď dosiahol hodnotu 900 tis. Sk.

Analýzou likvidity, ktorou sme hodnotili schopnosť podniku hrať svoje záväzky sme zistili, že hodnoty celkovej a bežnej likvidity sa nenachádzali v intervale odporúčaných hodnôt. Hodnoty ukazovateľov celkovej likvidity sa pohybovali počas sledovaného obdobia od 6,13 do 8,56 čo je vysoko nad odporúčanými hodnotami. Znižuje sa riziko platobnej neschopnosti, to znamená že družstvo nemá väčšie problémy s uhrádzaním svojich záväzkov.

Pri posudzovaní výsledkov aktivity sme zistili, že doba obratu zásob vo vzťahu k tržbám bola najdlhšia v roku 2006 a to 207 dní a najkratšia v roku 2007 a to 103 dní. Ukazovateľ doby obratu zásob vo vzťahu k tržbám aj vo vzťahu k nákladom mal kolísavý charakter. Pre podnik je priaznivé keď má ukazovateľ klesajúcu tendenciu. Družstvo inkasovalo pohľadávky najrýchlejšie v roku 2008 a to za 50 dní. Platobná disciplína družstva bola najlepšia v roku 2008, kedy boli záväzky voči dodávateľom vo vzťahu k tržbám uhradené za 29 dní a vo vzťahu k nákladom za 46 dní.

Na základe analýzy zadĺženosti môžeme konštatovať, že finančná stabilita družstva je dobrá a to vďaka nízkym hodnotám celkovej zadĺženosti a naopak vyšším hodnotám stupňa samofinancovania. Družstvo na svoju činnosť využíva najmä vlastné zdroje financovania a vyhýba sa využívaniu bankových úverov a finančných výpomocí a tak je stabilné a finančne nezávislé.

Družstvo počas sledovaného obdobia dosiahol v rokoch 2006 a 2007 kladný výsledok hospodárenia, to znamená že bol rentabilný. Zvyšovaním zisku sa zvyšovali aj hodnoty jednotlivých ukazovateľov rentability. V roku 2008 podnik dosiahol záporný výsledok hospodárenia a tým aj všetky hodnoty ukazovateľov rentability boli záporné. Družstvo by

sa malo snažiť tieto hodnoty zvyšovať, lebo čím je ukazovateľ rentability vyšší, tým je podniková činnosť efektívnejšia.

Na základe výsledkov analýzy ex ante podľa Altmanovho modelu môžeme konštatovať, že finančná situácia podniku je dobrá. Podľa indexu bonity zaradíme tento podnik v prvých dvoch rokoch sledovaného obdobia medzi podniky s dobrou finančnou situáciou a v roku 2008 medzi podniky s určitým problémom. Podľa CH - indexu opäť v prvých dvoch rokoch sledovaného obdobia zaradíme podniky medzi priemerné podniky a v roku 2008 medzi neprosperujúce podniky. Podľa G – indexu môžeme tento podnik zaradiť medzi priemerné podniky. Hodnotený podnik možno i z hľadiska budúcej finančnej situácie hodnotiť ako finančne zdravý a priemerný podnik.

Návrh na využitie poznatkov:

- skrátiť dobu obratu zásob znížením zásob, pretože zásoby viažu peňažné prostriedky a podnik ich nemôže použiť
- zabezpečiť likvidáciu nepotrebných zásob ich odpredaním za znížené ceny
- skrátiť dobu inkasa pohľadávok, dôraznejšie vymáhať pohľadávky od obchodných partnerov a potrebné je mať dostatok informácií o solventnosti obchodných partnerov
- znížiť náklady prostredníctvom zavádzania nových technológií
- zníženie spotreby materiálu a energie, optimalizácia výroby kŕmnych zmesí a zvyšovanie produktivity práce pracovníkov a tým dosiahnuť požadovanú výnosnosť.

6 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. ALEXY, J. - SIVÁK, R.: Podniková ekonomika. Bratislava: IRIS, 2005, s.234, ISBN 80-89018-82-3
2. BARAN, D.: Analýza hospodárenia podniku. Bratislava: STU, 2002. 111s. ISBN 80-227-1679-0
3. BIELIK, P. a kol.: Podnikovo hospodárska teória agrokomplexu. Nitra: SPU, 2001. 270 s. ISBN 80-7137-861-5
4. BIELIK, P.: Podnikové hospodárstvo. Nitra: SPU, 2006. 319s. ISBN 80-8069-698-5
5. GOZORA, V.: Podnikový manažment. Nitra: SPU, 2005. 190 s. ISBN 80-8069-462-1
6. GRUNWALD, R. – HOLEČKOVÁ, J.: Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Oeconomica, 2006. 180s. ISBN 80-245-1108-8
7. GRUNWALD, R.: Analýza finanční duveryhodnosti podniku. Praha: Ekopres s.r.o., 2001. 76s. ISBN 80-86119-47-5
8. GURČÍK, Ľ. – DVOŘÁK, M.: Příklady na cvičenia z podnikateľskej analýza a kontrolingu. Nitra: SPU, 2002. s. 22-24, ISBN 80-8069-061-8
9. GURČÍK, Ľ.: Podnikateľská analýza a kontroling. Nitra: SPU, 2004. 158s. ISBN 80-8069-449-4
10. JANOK, M. a kol.: Ukazovatele finančnej analýzy podniku. Bratislava. MIKA – Konzult, 2000. ISBN 80-967295-8-6
11. KOŠČO, T. – SZOVICS, P. – ŠEBO, A. – TÓTH, M.: Podnikové financie. Nitra: SPU, 2006. 194s. ISBN 80-8069-725-6
12. KOŠČO, T.: Financie a mena. Nitra: SPU, 2004. s. 91-97. ISBN 80-8069-386-2
13. KRÁLOVIČ, J.- VLACHYNSKÝ, K: Finančný manažment. 2. prepr. vyd. Bratislava: Ekonomická univerzita, 2006. 58,67 s. ISBN 80- 8078-042-0.
14. KUPKOVIČ, M. a kol.: Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Sprint vfra, 2003. 452s. ISBN 80-88848-71-7
15. MIŽIČKOVÁ, Ľ., UBREŽIOVÁ, I.: Podnikanie malých a stredných podnikov. Nitra: SPU, 2007. s. 18. ISBN 978-80-8069-877-5
16. PAŠKA, Ľ.: Manažment výroby. Nitra: SPU 2004. 182 s. ISBN 80-8069-374-9
17. PAŠKA, Ľ.: Manažment výroby. Nitra: SPU 2004. 182s. ISBN 80-8069-374-9

18. PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E.: Podnikové účtovníctvo pre samoukov. Nitra: Effeta – stredisko sv. Františka Saleského, 2005. ISBN 80-969113-7-6
19. SEDLÁK, M. a kol.: Podnikové hospodárstvo. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 255s. ISBN 078-80-8078-093-7
20. STRÁŽOVSKÁ, H. a kol.: Ekonomika obchodného podniku, Bratislava, Sprint, 2005, s.398, ISBN 80-89085-39-3
21. VANKO, J.: Zostavenie prehľadu peňažných tokov. In. Daňový a účtovný poradca podnikateľa 4-5 / 2005. Žilina: Informačné centrum podnikateľov, 2005. 153 s. ISSN 1335-0897.
22. VLACHYNSKÝ, K. a kol.: Podnikové financie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. ISBN 80-80780-29-3
23. ZALAI, K. a kol.: Finančno-ekonomická analýza podniku. 4. doplnené vyd. Bratislava: Sprint vfra, 2006. 305s. ISBN 80-88848-89-1
24. ZALAI, K. a kol.: Finančno-ekonomická analýza podniku. 4. doplnené vyd. Bratislava: Sprint, 2002. 305s. ISBN 80-88848-49-6

7 PRÍLOHY

Súvaha v plnom rozsahu
Príloha 1

Označ.	STRANA AKTÍV	č.r	2006	2007	2008
	Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	46 507	49 773	53 350
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002			
B.	Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	23 518	29 804	36 626
B. I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004			
B. I. 1.	Zriaďovacie výdavky (011) - /071, 091A/	005			
2.	Aktivované náklady na vývoj (012) - /072, 091A/	006			
3.	Softvér (013) - /073, 091A/	007			
4.	Ocenené práva (014) - /074, 091A/	008			
5.	Goodwill (015) - /075, 091A/	009			
6.	odobý nehmotný majetok (019, 01X) - /079, 07X, 091A/	010			
7.	Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok (041) - 093	011			
8.	Poskytnuté preddávky na dlhodobý nehmotný majetok (051) - 095A	012			
B. II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	20 204	27 048	35 656
B. II. 1.	Pozemky (031) - 092A	014	20	754	1 173
2.	Stavby (021) - /081, 092A/	015	12 111	12 489	20 496
3.	Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnuiteľných vecí (022) - /082,092A/	016	7 958	13 626	13 436
4.	Pestovateľské celky trvalých porastov (025) - /085, 092A/	017			
5.	Základné stádo a ťažné zvieratá (026) - /086, 092A/	018			
6.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok (029, 02X, 032) - /089, 08X, 092A/	019			
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok (042) - 094	020	48	135	
8.	Poskytnuté preddávky na dlhodobý hmotný majetok (052) - 095A	021	67	44	587
9.	Opravná položka k nadobudnutému majetku (+/- 097) +/- 098	022			
B.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	3 314	2 756	970
B.III.1.	Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe (061) - 096A	024			
2.	Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom (062) - 096A	025			
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely (063, 065) - 096A	026	3 314	2 756	970
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku (066A) - 096A	027			
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok (067A, 096, 06XA) - 096A	028			
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok (066A, 067A, 06XA) - 096A	029			
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok (043) - 096A	030			
8.	Poskytnuté preddávky na dlhodobý finančný majetok (053) - 095A	031			
C.	Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	22 802	19 878	16 533
C.I.	Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	14 652	9 567	12 649
C.I.1.	Materiál (112, 119, 11X) - /191, 19X/	034	450	277	114
2.	Nedokončená výroba a polotovary (121, 122, 12X) - /192, 193, 19X/	035	4 467	3 173	1 380
3.	Zákazková výroba s predpokladanou dobou ukončenia dlhšou ako jeden rok 12X - 192A	036			
4.	Výrobky (123) - 194	037	6 554	3 271	7 191
5.	Zvieratá (124) - 195	038	3 181	2 473	3 590
6.	Tovar (132, 13X, 139) - /196, 19X/	039			
7.	Poskytnuté preddávky na zásoby (314A) - 391A	040		373	374
C.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	975	85	6
C. II. 1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	042			
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	043			
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	044			
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	045	-2		
5.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	046	977	3	
6.	Odložená daňová pohľadávka (481A)	047		82	6
C.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	4 566	6 717	3 287
C.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	049	3 228	2 765	1 488
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	050			
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	051			
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	052			
5.	Sociálne zabezpečenie (336) - 391A	053			
6.	Daňové pohľadávky (341, 342, 343, 345) - 391A	054	1 332	3 073	1 324
7.	Účty (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	055	6	879	475
C.IV.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	2 609	3 509	591
C.IV.1.	Peniaze (211, 213, 21X)	057	185	75	28
2.	Účty v bankách (221A, 22X +/- 261)	058	2 424	3 434	563
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok 22XA	059			
4.	Krátkodobý finančný majetok (251, 253, 256, 257, 25X) - /291, 29X/	060			
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok (259) - 291	061			
D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	187	91	191
D. 1.	Náklady budúcich období (381, 382)	063	187	91	123
2.	Príjmy budúcich období (385)	064			68
	Kontrolné číslo súčet (r.001 až 064)	888	185 841	199 001	213 245

Označ.	STRANA PASÍV	č.r.	2006	2007	2008
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	46 507	49 773	53 350
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	40 856	44 485	44 660
A. I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	2 167	2 684	2 594
A. I. 1.	Základné imanie (411 alebo +/- 491)	068	2 167	2 684	2 594
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely (-/ 252)	069			
3.	Zmena základného imania +/- 419	070			
A. II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	26 307	27 053	28 080
A. II.1.	Emisné ážio (412)	072			
2.	Ostatné kapitálové fondy (413)	073	26 763	27 007	26 046
3.	Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov (417, 418)	074	1 526	1 655	2 359
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (+/- 414)	075	-916	-916	-916
5.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín (+/- 415)	076	-1 066	-693	591
6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí a rozdelení (+/- 416)	077			
A.III.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	5 701	4 975	4 975
A.III.1.	Zákonný rezervný fond (421)	079			
2.	Nedeliteľný fond (422)	080	3 143	3 143	3 143
3.	Štatutárne fondy a ostatné fondy (423, 427, 42X)	081	2 558	1 832	1 832
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	4 804	6 293	9 622
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov (428)	083	4 804	6 293	9 622
2.	Neuhradená strata minulých rokov (-/ 429)	084			
A.V.	hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001 - (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	085	1 877	3 480	-611
B.	Cudzie zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	5 051	4 951	7 694
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	355	549	475
B.I.1.	Rezervy zákonné (451 A)	088			
2.	Ostatné dlhodobé rezervy (459A, 45XA)	089			
3.	Krátkodobé rezervy (323, 32X, 451A, 459A, 45XA)	090	355	549	475
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	981	1 267	1 380
B.II.1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)	092			
2.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)	093			
3.	Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (471A)	094			
4.	Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku (471A)	095			
5.	Dlhodobé prijaté preddavky (475A)	096			
6.	Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)	097			
7.	Vydané dlhopisy (473A +/- 255A)	098			
8.	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	099		115	153
9.	Ostatné dlhodobé záväzky (474A, 479A, 47XA, 372A, 373A, 377A)	100	416		
10.	Odložený daňový záväzok (481A)	101	565	1 152	1 227
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	3 715	3 135	1 930
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku (321, 322, 324, 325, 32X, 475A, 478A, 479A, 47XA)	103	1 864	1 479	1 080
2.	Nevyfakturované dodávky (326, 476A)	104			1
3.	Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (361A, 471A)	105			
4.	Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku (361A, 36XA, 471A, 47XA)	106			
5.	Záväzky voči spoločníkom a združeniu (364, 365, 366, 367, 368, 398A, 478A, 479A)	107	296	341	18
6.	Záväzky voči zamestnancom (331, 333, 33X, 479A)	108	1	16	2
7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia (336, 479A)	109	200	227	403
8.	Daňové záväzky a dotácie (341, 342, 343, 345, 346, 347, 34X)	110	775	547	157
9.	Ostatné záväzky (372A, 373A, 377A, 379A, 474A, 479A, 47X)	111	579	525	269
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112			3 909
B.IV.1.	Bankové úvery dlhodobé (461A, 46XA)	113			
2.	Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)	114			3 909
3.	Krátkodobé finančné výpomoci (241, 249, 24X, 473A, +/-255A)	115			
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	600	337	996
C.1.	Výdavky budúcich období (383)	117			
2.	Výnosy budúcich období (384)	118	600	337	996
	Kontrolné číslo súčet (r.065 až r.118)	999	183 551	195 275	213 015

Výkaz ziskov a strát

Príloha 2

Označ.	Text	č.r.	2004	2005	2006
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01			
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02			
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03			
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	26 448	28 109	26 282
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	25 867	34 044	24 047
2.	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/- účtovná skupina 61)	06	581	-5 935	2 235
3.	Aktivácia (účtovná skupina 62)	07			
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	18 835	16 391	15 341
B. 1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	09	15 211	13 045	11 800
2.	Služby (účtovná skupina 51)	10	3 624	3 346	3 542
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	7 613	11 718	10 940
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	7 234	8 994	9 465
C. 1.	Mzdové náklady (521, 522)	13	5 078	6 307	6 349
2.	Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva (523)	14	248	406	774
3.	Náklady na sociálne zabezpečenie (524, 525, 526)	15	1 725	2 076	2 095
4.	Sociálne náklady (527, 528)	16	183	205	247
D.	Dane a poplatky (účtovná skupina 53)	17	755	864	853
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku (551)	18	3 208	3 569	5 204
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu (641, 642)	19	473	1 131	84
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	20	554	363	
IV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospodárskej činnosti a účtovanie vzniku komplexných nákladov budúcich období (652, 654, 655)	21	310		
G.	Tvorba rezerv na hospodársku činnosť a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období (552, 554, 555)	22	355		
V.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hospodárskej činnosti (657, 658, 659)	23			
H.	Tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť (557, 558, 559)	24			
VI.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (644, 645, 646, 648)	25	6 806	7 175	9 026
I.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť (544, 545, 546, 548)	26	67	216	130
VII.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti (-)(697)	27			
J.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť (-)(597)	28			
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	3 029	6 018	4 399
VIII.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov (661)	30		93	120
K.	Predané cenné papiere a podiely (561)	31		931	1 200
IX.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku r.33 + r.34 + r.35	32			
IX. 1.	Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spoločnosti s podstatným vplyvom (665A)	33			
2.	Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov (665A)	34			
3.	Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku (665A)	35			
X.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku (666)	36			
L.	Náklady na krátkodobý finančný majetok (566)	37			
XI.	Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií (644, 667)	38			
M.	Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie (564, 567)	39			
XII.	Výnosové úroky (662)	40	23	4	5
N.	Nákladové úroky (562)	41	158		225
XIII.	Kurzové zisky (663)	42			
O.	Kurzové straty (563)	43			
XIV.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti (668)	44		2	
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť (568, 569)	45	864	905	3 082
XV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z finančnej činnosti (674)	46			
Q.	Tvorba rezerv na finančnú činnosť (574)	47			
XVI.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (679)	48			
R.	Tvorba opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (579)	49			
XVII.	Prevod finančných výnosov (-)(698)	50			
S.	Prevod finančných nákladov (-)(598)	51			
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-999	-1 737	-4 382
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53	153	801	627
T. 1.	- splatná (591, 595)	54		484	476
2.	- odložená (+/- 592)	55	153	317	151
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	1 877	3 480	-611
XVIII.	Mimoriadne výnosy (účtovná skupina 68)	57			
U.	Mimoriadne náklady (účtovná skupina 58)	58			
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59			
V. 1.	- splatná (593)	60			
2.	- odložená (+/- 594)	61			
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62			
Z.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/- 596)	63			
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	1 877	3 480	-611
	Kontrolné číslo súčet (r. 01 až 64)	99	132 310	146 802	133 095

Štruktúra pracovných síl

Príloha 3

Tabuľka : štruktúra pracovných síl podľa vzdelania

	Vedúci zamestnanci		Ostatný vedúci zamestnanci		Ostatný zamestnanci	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Základné vzdelanie					1	1
Stredné vzdelanie					17	
- z toho poľnohospodárske					10	
Úplné stredné (maturitou)			2		1	2
- z toho poľnohospodárske			2			1
Vyššie a vysokoškolské vzd.	2		1			
- z toho poľnohospodárske	2		1			
Počet stálych pracovníkov	2		3		18	3

Zdroj: Vnútropodniková evidencia PD Lefantovce

Tabuľka: Vybavenosť podniku mechanizáciou (ks)

Druh mechanizačného prostriedku	2002	2003	2004	2005	2006
Traktory	13	13	13	13	13
Traktorové prívesy	8	8	8	8	8
Nákladné automobily	3	3	4	4	4
Automobilové prívesy	1	1	1	1	1
Osobné automobily	3	4	4	5	5
Traktorové pluhy	3	3	3	3	3
Sejačky na obilie	2	2	2	2	2
Sejačky na presný výsev repy	2	2	1	1	1
Sejačky na kukuricu	2	2	1	1	1
Rozhadz.maš.hnoja a priem.hnojív	4	4	5	5	5
Postrekovače	2	2	2	2	2
Žacie lišty traktorové			1	1	1
Žacie miagače samohybné	1	1	1	1	1
Obracače a zhrňovače sena	2	2	3	3	3
Obilné kombajny	4	3	3	3	3
Nakladače hydraul.samohybné a trakt.	3	3	3	3	3

Zdroj: Vnútropodniková evidencia PD Lefantovce